

VUOSIKERTOMUS 2017

**KANSALLISGALLERIA •
FINLANDS NATIONALGALLERI •
FINNISH NATIONAL GALLERY •**

ATENEUMIN TAIDEMUSEO • NYKYTAITEEN MUSEO KIASMA • SINEBRYCHOFFIN TAIDEMUSEO

**KANSALLISGALLERIA •
FINLANDS NATIONALGALLERI •
FINNISH NATIONAL GALLERY •**

VUOSIKERTOMUS 2017

**Niklas Lafrensen, nuorempi (1737–1807), *Kolme sulotarta* (miniatyyri)
Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry:n lahjoitus Kansallisgallerialle.**

KUVA: KANSALLISGALLERIA, PETRI VIRTANEN

Sisällys

Hallituksen puheenjohtajan katsaus	6
Pääjohtajan katsaus	9
Kansallisgalleria	11
Organisaatio	12
Vuosi 2017	15
Ennätysten vuosi	16
Taloudellinen tulos	17
Strategisten painopisteiden mukainen toiminta	19
1) Näyttely- ja kokoelmatoiminta	20
Ateneumin taidemuseo	22
Nykytaiteen museo Kiasma	24
Sinebrychoffin taidemuseo	26
Kokoelmahallintaosasto	28
2) Yleisötyö	30
3) Henkilöstö ja osaaminen	32
Talous ja hallinto	34
Museoyksiköiden yhteistyökumppanuudet	35
Liitteet	36

Hallituksen puheenjohtajan katsaus

Kansallisgallerian kokoelmateosten ja näyttelyiden tarinat ovat osa elävää historiaamme. Ne antavat meille mahdollisuuden tarkistaa maailmaa taiteen avulla ja sen kautta. Ateneumin, Kiasman ja Sinebrychoffin taidemuseot ovat kasvattaneet vuosittaista kävijämäärää jo kolmantena vuotena peräkkäin, saavuttaen Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna kaikkien aikojen yhteenlasketun ennätyksen: 794 119 kävijää. Kävijämäärät ovat verrattavissa Linnanmäen ja Korkeasaaren kaltaisiin suurkävijäkohteisiin.

Kasvavat vierailijamäärät kokevat hienoja taide-elämyksiä, mutta ovat myös keskeinen osa museoissa käytävää yhteiskunnallista keskustelua. Kansallisgallerian museot ovatkin käyneet aktiivista dialogia taiteen avulla. Tästä hyvänä esimerkkinä oli maaliskuussa Ateneumin ulkosivuun nostettu graffititaiteilija EGSin teos *Refugees Welcome*, joka herätti vilkasta keskustelua sosiaalisessa mediassa turvapaikanhakijoiden tilanteesta Euroopassa ja Suomessa. Vastaavasti Kiasman *#ALONETOGETHER* teos tutki toisaalta yksinäisyyttä ja toisaalta uudenlaista yhteisöllisyyttä, jonka digitaalinen teknologia mahdollistaa. Sinebrychoffin taidemuseon *Elämä tarjottimella* -näyttelyssä 1600-luvun hollantilaisien asetelmamaalausten vieressä oli esillä nykytaidetta Kiasman kokoelmasta. Teosten yhdistävä tekijä oli ruoan saatavuus ja yltäkylläisyys omilla aikakausillaan. Museot ovat toimiva alusta käydä keskustelua aikakauttamme koskevista teemoista mm. elämän edellytyksistä, pakolaisuudesta sekä digitalisaation eduista ja haasteista.

Nykypäivän haasteet ovat globaaleja ja siksi Kansallisgallerian on oltava toiminnassaan sekä kansallinen että kansainvälinen. Suomen Kulttuurirahaston Suomen kahdeksaluokkaisille suunnatun Taidetestaajat-projektin myötä Ateneum, Kiasma ja Sinebrychoffin taidemuseot ottavat vastaan lähes 10 000 oppilasta projektivuoden aikana. Toisaalta Ateneumin vientinäyttelyt seitsemässä maassa ovat keränneet lähes puoli miljoonaa kansainvälistä kävijää. Nämä ovat vain kaksi esimerkkiä lukuisista mittavista projekteista, joita Kansallisgallerian museoissa tehdään tutkimus- ja näyttelytyön lisäksi.

Näin laajamittainen ja monipuolinen ohjelmisto ei olisi mahdollista ilman sitoutuneita ammattilaisia. Kansallisgalleriassa työskentelee yli 280 ammattilaista, joiden työn jälki näkyy tuloksessa. Haluan esittää vilpittömän onnitteluni heistä jokaiselle, sillä toimivan moniammatillisen yhteistyön lopputuloksesta on saanut nauttia 1,1 miljoonaa ihmistä Suomessa ja ulkomailla.

Helsingissä 26.3.2018

Tarja Halonen
Kansallisgallerian hallituksen puheenjohtaja

EGS, *Europe's Greatest Shame #11* (2017)

KUVA: KANSALLISGALLERIA, JENNI NURMINEN

Pekka Halonen, *Veden noutaja* (1911)

KUVA: KANSALLISGALLERIA, HANNU AALTONEN

Pääjohtajan katsaus

Monipuolinen ja vilkas vuosi kaikissa toimintayksiköissä

Ateneumin, Kiasman ja Sinebrychoffin taidemuseoiden kävijämäärät kasvoivat jo kolmatta vuotta peräkkäin, nostaten museoissa vierailleiden määrän 794 119 vieraaseen. Kävijätavoittemme vuodelle 2017 oli 720 000. Kasvat kävijämäärät kertovat, että näyttelymme ovat onnistuneet puhuttelemaan niin suomalaisia kuin kansainvälisiä vieraitamme. Tämän lisäksi työpajoissamme on vierailut lähes 5500 kävijää ja kansallinen Taidetestaajat-hanke toi vuonna 2017 vieraiksemme 5000 kahdeksaluokkalaista ja tuo saman verran tulevana vuonna.

Ennätyksellinen vuosi vaati myös suuren työpanoksen koko henkilökunnalta. Työhyvinvointi ja jaksaminen työssä on koko Kansallisgallerian etu ja tulemme kiinnittämään siihen huomiota tehokkaammin vuonna 2018.

Olemme Kansallisgalleriassa tehneet systemaattisesti töitä sen eteen, että toimintamme on entistä vaikuttavampaa sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Syyskuussa isännöimme kansainvälistä Muscon konferenssia, joka toi Kiasmaan ja Ateneumiin lähes sata vintinäyttelyihin erikoistunutta kansainvälistä taide- ja designmuseoammattilaista. Näyttelyitämme nähtiin niin New Yorkissa, Tokiossa kuin Latviassakin. Vuoden aikana koti- ja ulkomailla nähtyjen näyttelyidemme teosliikenne oli laajempaa kuin koskaan aikaisemmin, 3 302 taideteosta. Taideteoslainoja kokoelmista oli 444 kpl.

Kokoelmateoksia nähtiin myös aiempaa laajemmin Suomessa. Ateneumin *Suomen taiteen tarina – Ateneumin kiertävä kokoelmanäyttely* vieraili Rovaniemellä, Oulussa ja Kuopiossa. Helene Schjerfbeckin *Toipilaasta* sekä Eero Järnefeltin *Kaskesta* muodostettiin *Klassikot kiertueella* kokonaisuus. Teokset vierailivat yhteensä 11 paikallis- ja maakuntamuseossa. Näiden kokonaisuuksien yhteenlaskettu kävijämäärä oli lähes 75 000 taiteen ystävää.

Kattava näyttelyohjelmisto

Vuoden 2017 menestyksen keskeinen tekijä oli monipuolisuus. Kiasman *ARS17 – Hello world!* sukelsi syvälle digitaalisen murroksen maailmaan, haastaen katsojat niin Kiasman museossa kuin verkkonäyttelyissäkkin pohtimaan yhteiskuntaa, yhteisöllisyyttä ja digitaalisuuden mahdollisuuksia ja uhkia. Ateneumin näyttelyvuosi oli täynnä kotimaisen taiteen huippuja: taidekerääjä Tuomo Sepon ja taiteilija Tuulikki Pietilän lahjoituskokoelmista koostetut näyttelyt, *Alvar Aalto – taide ja moderni muoto* -näyttely sekä loppuvuoden *Veljekset von Wright*, jota maustoi kokoelmateosten keskelle ripustetut Ankallisgallerian teokset. 1600-luvun upeita töitä saimme ihastella *Caesar van Everdingen – Siveltimen mestari Rembrandtin aikaan* -näyttelyssä, joka matkusti ensimmäistä kertaa kotimuseostaan Stedelijk Museosta Sinebrychoffin taidemuseoon.

Kokoelmahallintaosasto on keskittänyt voimavarojaan kokoelmahallintajärjestelmän uudistukseen, jonka myötä yli 45 000 teoksen ja niihin liittyvien arkistomateriaalien siirto uuteen MuseumPlusRia -järjestelmään tulee mahdollistamaan tiedon avoimemman ja nopeamman käsittelyn kaikille taiteesta kiinnostuneille. Sanomattakin selvää, että vilkas näyttely- ja kokoelmahallintavuosi tarkoitti myös työntäyteistä vuotta talous- ja hallinto-osastolle.

Kuluneen vuoden talous on ollut tasapainossa siitakin huolimatta, että yleisösuosio on nostanut käyttökustannuksia. Se näkyy luonnollisesti myös tulojen kasvuna. Positiivisen tuloksen myötä Kansallisgallerian hallituksella on ollut mahdollisuus käyttää ylijäämää ARS17-näyttelyssä olleiden keskeisten teosten hankintaan.

Menestykseen tarvitaan koko Kansallisgallerian henkilöstön osaamista ja haluan kiittää jokaista työpanoksestaan. Teidän ansiostanne Suomi100-vuosi Kansallisgalleriassa oli erittäin menestyksellä.

Helsingissä 26.3.2018

Risto Ruohonen
Pääjohtaja, Kansallisgalleria

**Marjo Lahtisen veistos *Naisen torso* (1982) hankittiin
Yrjö ja Nanny Kauniston rahaston turvin.**

KUVA: KANSALLISGALLERIA, HANNU AALTONEN

© KUVASTO 2018

KANSALLISGALLERIA

Kansallisgalleria on julkisoikeudellinen säätiö, jonka perustamista ja toimintaa ohjaavat 1.1.2014 voimaan astuneet laki ja asetus Kansallisgalleriasta. Organisaation toimielimet ovat valtuuskunta, hallitus ja pääjohtaja. Valtuuskunnan ja hallituksen nimittää opetus- ja kulttuuriministeriö, pääjohtajan valtioneuvosto. Kansallisgalleria kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan ja sen pääasiallinen rahoittaja on valtio.

Kansallisgalleriaan kuuluvia museoita ovat Ateneumin taidemuseo, Nykyaiteen museo Kiasma ja Sinebrychoffin taidemuseo.

Kansallisgallerian tehtävänä on ylläpitää ja kartuttaa Suomen valtion omistamaa Kansallisgallerian kokoelmaa, johon kuuluu yli 45 000 taideteosta, sekä arkistoaineistoa ja esineitä. Kansallisgallerian kokoelman ylläpidosta huolehtii

kokoelmahallintaosasto. Kansallisgallerian kokoelma muodostuu taideteoksista, arkistoaineistosta ja esineistä ja on valtion omistuksessa olevaa kansallisomaisuutta, joka on talletettuna Kansallisgalleriaan (laki Kansallisgalleriasta, luku 2 § 6). Valtion taideteostoimikunnan kokoelma muodostuu siihen hankituista taideteoksista. Kokoelma on valtion omaisuutta (laki Kansallisgalleriasta, luku 2 § 8). Näiden kokoelmien sisältämät taideteokset eivät sisälly Kansallisgallerian taseeseen.

Lisäksi Kansallisgallerian tehtävänä on harjoittaa näyttelytoimintaa ja muuta taidemuseotoimintaa, osallistua taidemuseoalan asiantuntijana museoalan kehittämiseen sekä huolehtia muista sille laissa säädetyistä tai opetus- ja kulttuuriministeriön antamista tehtävistä. Tehtäviään hoitaessaan Kansallisgalleria vahvistaa kuvataiteen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Organisaatio

Kansallisgallerian säätiön valtuuskunta

Valtuuskunnan päätehtävänä on valvoa hallituksen ja pääjohtajan vastuulla olevaa Kansallisgallerian hallintoa. Valtuuskunnan toimikausi on kaksi vuotta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä valtuuskunta

Puheenjohtaja: Lasse Saarinen, Suomen taideyhdistyksen puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja: Juhana Vartiainen, kansanedustaja
Jäsenet: kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta, kansanedustaja Kimmo Kivelä, kansanedustaja Aila Paloniemi, kansanedustaja Paavo Arhinmäki, kansanedustaja Mikaela Nylander, kansanedustaja Emma Kari, kansanedustaja Antero Laukkanen, kuvataiteilija Ida Pimenoff, dekaani Markus Konttinen ja opiskelija Titta Aaltonen.

Valtuuskunnan esittelijänä toimi pääjohtaja Risto Ruuhonen.

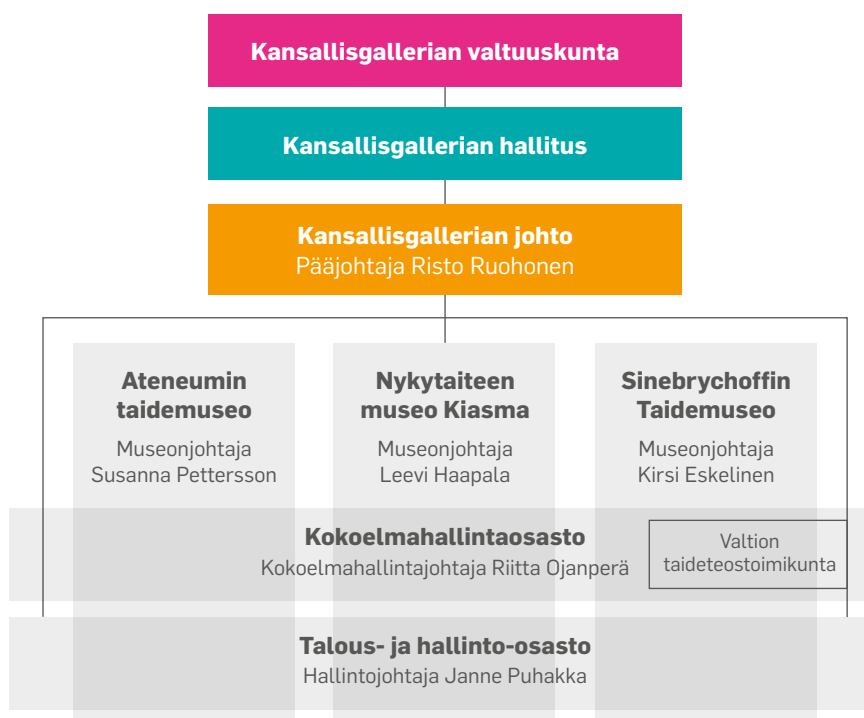
Kansallisgallerian hallitus

Hallituksen tehtävänä on Kansallisgallerian toiminnan asianmukainen järjestäminen. Kansallisgallerian hallituksen ensimmäinen kolmivuotinen toimikausi päättyi toukokuussa 2017.

Puheenjohtaja: presidentti Tarja Halonen

Varapuheenjohtaja: dosentti Hannele Lehto

Jäsenet: toimitusjohtaja Martin Estlander, museonjohtaja emerita Riitta Valorinta, hallituksen puheenjohtaja Mauri Niemi sekä professori Heikki Hanka. Henkilöstön edustaja: Susanna Sääsikiähti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimesi Kansallisgallerialle uuden hallituksen kesäkuusta 2017 alkaen.

Puheenjohtaja: presidentti Tarja Halonen

Varapuheenjohtaja: hallituksen puheenjohtaja Mauri Niemi.

Jäsenet: toimitusjohtaja Martin Estlander, professori Heikki Hanka, Professor of Practice Pekka Mattila sekä Rafaela Seppälä. Henkilöstöedustajana jatkoi Susanna Sääsikihti.

Kansallisgallerian johtoryhmä

Puheenjohtaja: pääjohtaja Risto Ruuhonen

Varapuheenjohtaja: hallintojohtaja Janne Puhakka

Jäsenet: museonjohtaja Kirsi Eskelinen (Sinebrychoffin

taidemuseo), museonjohtaja Susanna Pettersson (Ateneumin taidemuseo), museonjohtaja Leevi Haapala (Nykytaiteen museo Kiasma), kokoelmahallintojohtaja Riitta Ojanperä, varainhankintojohtaja Jyri Tawast (31.8.2017 saakka). Johtoryhmätyöskentelyyn osallistui kutsuttuna viestintäpäällikkö Vivikka Richt.

Tilintarkastus

Kansallisgallerian tilintarkastusyhteisönä toimi PricewaterhouseCoopers Oy ja vastuullisina tilintarkastajina KHT Samuli Perälä ja JHTT Juha Huuskonen.

Kansallisgallerian hallitus:

Vas. ylhäältä: Rafaela Seppälä, toimitusjohtaja Martin Estlander, professori Heikki Hanka, pääjohtaja Risto Ruuhonen, hallintojohtaja Janne Puhakka. Vas. alhaalta: Varapuheenjohtaja, hallituksen puheenjohtaja Mauri Niemi, puheenjohtaja, presidentti Tarja Halonen, Professor of Practice Pekka Mattila, henkilöstön edustaja Susanna Sääsikihti.

KUVA: KANSALLISGALLERIA, JENNI NURMINEN

Kesäkuun 10. päivänä järjestetty Unelmien museo -tapahtuma houkutteli ihmisiä Markus Kähren suunnittelemaan ulkoilmatyöpajaan.

KUVA: KANSALLISGALLERIA, HANNU AALTONEN

VUOSI 2017

Kansalliskallerian museoissa vieraili vuoden aikana yhteensä 794 119 kävijää. Saavutettu kävijämäärä ylitti asetetun tavoitteen n. 145 000 kävijällä ja kävijämäärä on kaikkien aikojen korkein Kansalliskallerian museoissa. Kasvuun vaikuttivat sisältöjen kiinnostavuus sekä toisaalta Museokortin edelleen lisääntynyt käyttö.

Ennätysten vuosi

Museokortilla käytiin Kansallisgallerian museoissa yhteensä noin 197 000 kertaa. Kasvua edelliseen vuoteen n. 23 %. Kansallisgallerian museoissa Museokortilla käydään n. 22 % kaikista Museokorttikäynneistä koko Suomessa. Maksullisten kävijöiden osuus oli 62 %.

Monipuolisen näyttelytarjonnan lisäksi museoissa järjestettiin laaja kattaus yleisötapahtumia. Ateneumissa keräilijä Tuomo Sepon henkilökohtaiset näyttelyopastukset sekä Suomen taiteen tarina- ja Alvar Aalto -näyttelyiden yleisöluennot kiinnostivat taiteen ystäviä. Sinebrychoffin taidemuseo järjesti meet&greet -tapahtuman tubettaja Mariieveronican kanssa, tuoden museoon paljon nuoria. Filosofian yö -tapahtuma vetosi Kiasman kävijöihin ja Kansallisgallerian yhteinen joulutapahtuma järjestettiin kaikissa museoissa marraskuun lopussa. Sekä Ateneumissa että Sinebrychoffin taidemuseossa saavutettiin päiväkohtainen vierailijaennätys Suomen satavuotisen itsenäisyyden kunniaksi järjestettynä ilmaispäivänä, jolloin kolmen museon yhteenlaskettu kävijämäärä oli 17 337.

Ateneumin taidemuseossa Amedeo Modigliani-, Alvar Aalto- sekä Veljekset von Wright -näyttelyt nostivat kävijämäärän kaikkien aikojen ennätykseen, 440 828 vieraaseen. ARS-17 – Hello World! houkutteli Kiasmaan 295 808 henkeä, joka oli yli 40 000 kävijää enemmän kuin vuoden tavoite. Sinebrychoffin taidemuseo keräsi päänäyttelyn Caesar van Everdingen – Siveltimen mestari Rembrandtin aikaan -näyttelyn johdolla hienon 57 483 kävijämäärän, mikä ylitti tavoitteen noin 10 000 kävijällä. Yhteensä Kansallisgallerian museoissa oli vuoden aikana esillä 20 näyttelyä (liite 1).

Kansallisgallerian kokoelmaa kartutettiin ajatuksella myös vuonna 2017. Museoiden hankkimat teokset sekä teoslahjotukset liitteessä 3.

Kansallisgallerian viidennen toimintavuoden keskeisiä asiakokonaisuuksia olivat runsaan näyttelytoiminnan lisäksi monipuolinen tutkimustyö, organisaation kehittäminen, Suomi100-juhlavuoteen liittyvien kokonaisuuksien toteutus sekä osallistuminen Suomen kulttuurirahaston rahoittamaan Taidetestaajat hankkeeseen, jonka puitteissa Kansallisgallerian museoissa järjestettiin 243 opastusta ja niihin osallistui yli 5 000 kahdeksaluokkalaista. Projekti jatkuu edelleen vuonna 2018 ja sen puitteissa museoihin odotetaan n. 10 000 kahdeksaluokkalaista ympäri Suomea.

Kansallisgallerian museot toimivat yhteistyössä johtavien kansainvälisten museoiden kanssa. Toimivat yhteistyöverkot näkyvät myös aktiivisena näyttelyvaihtona.

Varainhankintakampanja jatkuu uuden keräyslupan myötä, mikä on voimassa v. 2019 loppuun saakka. Uusi lupa mahdollistaa kokonaiskeräystavoitteen, 8 milj. euroa saavuttamisen ja sen myötä valtion täysimääräiseen (20 milj. euroa) vastinrahoitusosuuden saamisen.

Muutoinkin organisaation toimintaa parannettiin vuoden aikana käytännössä havaittujen kehittämiskohteiden pohjalta ja kehittämistyö jatkuu myös tulevaisuudessa. Kansallisgalleria on mukana Great Place To Work -tutkimuksessa (GPTW) ja siinä Kansallisgallerian tavoitteena on olla yksi parhaista suomalaisista työorganisaatioista strategiansa mukaisesti.

Näyttelytoiminnan kävijämäärä	2017	2016	2015
Kokonaiskävijämäärä	794 119	772 664	533 533
Maksavien kävijöiden osuus, %	61,6	59,0	56,7

Asiakastytyväisyys, (käynnin kokonaistyytyväisyys %)	2017	2016	2015
Ateneum	95	93	92
Kiasma	85	96	95
Sinebrychoff	97	98	97

Taloudellinen tulos

Kansallisgallerian varsinaisen toiminnan osalta ministeriön avustukset huomioiden toiminta oli 0,1 milj. euroa ylijäämäinen (vuonna 2016 1,0 milj. euroa alijäämäinen). Varsinaisen toiminnan tulokseen sisältyy kertamenoeränä ARS-17 näyttelystä tehty taidehankintaosto, jossa näyttelyssä esillä olleiden taiteilijoiden teoksia hankittiin Kansallisgallerian kokoelmiin yhteensä 0,3 milj. eurolla. Hankinta tehtiin Suomi100-juhlavuoden kunniaksi ja teokset siirtyivät valtion omistukseen. Tilikauden tulos ennen rahastosiirtoja ja veroja oli 0,2 milj. euroa ylijäämäinen (vuonna 2016 1,3 milj. euroa ylijäämäinen). Rahastosiirtona on tehty varainhankinnan tulojen, 0,3 milj. euroa, siirto peruspääomaan (vuonna 2016 varainhankinnan tuloja oli 2,5 milj. euroa). Tilikauden kokonaistulos oli 0,2 milj. euroa alijäämäinen (vuonna 2016 1,3 milj. euroa alijäämäinen).

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 18,9 milj. euroa (vuonna 2016 17,6 milj. euroa). Pääsylipputulosten osalta kokonaiskertymä oli 5,6 milj. euroa (vuonna 2016 4,7 milj. euroa) Ateneumin osuus pääsylipputulosta oli 68 % (vuonna 2015 62 %), Kiasman 28 % (vuonna 2016 31 %) ja Sinebryhoffin taidemuseon 6 % (vuonna 2016 6 %).

Varsinaisen toiminnan kulut olivat 31,3 milj. euroa (vuonna 2016 31,1 milj. euroa). Suurimmat kuluerät olivat henkilöstömönten 10,9 milj. euroa (vuonna 2016 11,3 milj. euroa), vuokramenot 9,3 milj. euroa (vuonna 2016 9,3 milj. euroa), näyttelyohjelmiston ja tapahtumatoiminnan kulut 4,1 milj. euroa (vuonna 2016 3,9 milj. euroa) ja muut kiinteistökulut (vartiointi, siivous, sähkö, kiinteistöjen ylläpito) 1,7 milj. euroa (vuonna 2016 1,8 milj. euroa).

Kansallisgallerian vuoden 2017 kulujen osuudesta opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta- ja vuokra-avustukset kattoivat 69 % (vuonna 2016 70 %). Toiminta-avustuksen suuruus oli 12,5 milj. euroa (sama kuin vuonna 2016) ja vuokra-avustukset 8,7 milj. euroa (vuonna 2016 8,7 milj. euroa). Valtion taideteostoittoimikunnan toimintaan ministeriö antoi erillisavustuksen 0,3 milj. euroa.

Kansallisgallerian liiketoimintatoiminnan tuotot olivat kaikkiaan 2,8 milj. euroa (vuonna 2016 2,6 milj. euroa), josta museokauppatoiminnan tulot 1,9 milj. euroa (vuonna 2016 1,7 milj. euroa). Liiketoimintatoiminnan kulut olivat 2,3 milj. euroa (vuonna 2016 2,3 milj. euroa). Museokauppatoiminnan

osalta keskimyynti museoissa vierailutta asiakasta kohti oli 2,4 euroa (vuonna 2016 2,2 euroa). Muita liiketoiminnan tuloja kauppatoiminnan lisäksi ovat mm. palvelu-, vuokra- ja muut myyntitulot.

Kansallisgallerian varainhankinnan osalta kampanjan tuottoja kertyi tuloslaskelmaan kirjattuna kaikkiaan 0,3 milj. euroa ja kuluja 0,2 milj. euroa.

Kansallisgallerian pääoman sijoitussalkku sisältää indeksirahasto-osuuksia. Kirjanpitoarvoltaan salkun koko oli vuoden lopussa 19,5 milj. euroa ja markkina-arvoltaan 22,9 milj. euroa. Sijoitustoiminnan tavoitteet ja strategia on määritelty hallituksen sijoitusstrategian mukaisesti.

Taseen loppusumma oli vuoden lopussa 27 milj. euroa (vuonna 2016 21,5 milj. euroa). Oma pääoma vuoden 2017 lopussa oli 22,2 milj. euroa (vuonna 2016 16,9 milj. euroa).

Taulukko 1: Keskeisiä tunnuslukuja vuosilta 2015-17:

	2017	2016	2015
Kokonaistuotot, milj. Euroa *	31,8	32,7	29,5
Kokonaiskulut, milj. euroa	31,7	31,5	30,4
Tilikauden tulos, milj. euroa (ennen veroja ja rahastosiirtoja)	0,23	1,27	-0,75
Näyttelykäynnin keskitulo, €	7,03	6,09	6,16
Museokauppatoiminnan keskimyynti/museokävijät, €	2,39	2,18	2,35
Omarahoitusosuus, %	31	27	21
* Kokonaistuotot tuloluokittain			
OKM avustustuotot (kaikki yht.)	21,8	21,6	23,0
Pääsylipputulot	5,6	4,7	3,3
Muut varsinaisen toiminnan tulot	0,4	0,3	0,3
Liiketoiminnan tuotot	2,9	2,6	2,4
Yhteistoiminnan tulot	0,8	0,8	0,5
Varainhankinnan tulot	0,3	2,5	0

Tarkemmat erittelyt löytyvät tilinpäätöksen liitetiedoista.

**ARS17 – Hello World! -näyttelyn avajaisissa 30.3.2017
esiintyivät KOKIMO ja Manialog.**

KUVA: KANSALLISGALLERIA, PETRI VIRTANEN

STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN MUKAINEN TOIMINTA

Kansalliskallerian strategiset painopisteet vuosille 2015-2020 painottavat näyttely- ja kokoelmatoiminnan vaikuttavuutta, vahvaa ja laajenevaa yleisöpohjaa, jonka tarpeisiin vastataan mahdollisimman hyvin, sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä. Kansalliskallerian viisi yksikköä; Ateneumin, Kiasman ja Sinebrychoffin taidemuseot, kokoelmahallintaosasto sekä talous- ja hallinto-osasto; vastaavat kukin omalta osaltaan siitä, että Kansalliskalleria toimii kokonaisuutena strategian mukaisesti ja ylittää hallituksen asettamiin tavoitteisiin.

Näyttely- ja kokoelmatoiminta

Vuoden 2017 museoyksiköiden toiminta oli monipuolista ja kansainvälistä. Kokoelmahallintaosaston yhteistyö museoyksiköiden kanssa on keskeistä niin tutkimuksen, arkistotyön kuin kokoelmien konservoinnin kannalta. Museoyksiköiden

tekemät kokoelmahankinnat luovat uusia kerrostumia Kansallisgallerian kokoelmaan, jonka kautta Suomen historiaa ja taidehistoriaa rakennetaan ja tutkitaan nyt ja tulevaisuudessa.

**Caesar van Everdingen – Siveltimen mestari Rembrandtin aikaan
-näyttely Sinebrychoffin taidemuseossa 16.2.–14.5.2017.**

KUVA: KANSALLISGALLERIA, HANNU AALTONEN

Kokoelma- ja erikoisnäyttelyt, kpl	2017	2016	2015
Omissa museoissa kotimaassa	17	20	20
Muut museot kotimaassa	14	3	2
Muut museot ulkomailla	10	5	3

Wilhelm von Wright: *Sinihuulikala, koiras* (1836–1857).

KUVA: KANSALLISGALLERIA, AINUR NASRETDIN

Näyttely- ja kokoelmatoiminta / Ateneumin taidemuseo

Ateneumin taidemuseo teki kaikkien aikojen kävijäennätysensä 440 828 kävijällänsä. Tämän lisäksi museo esitti näyttelyitä seitsemässä maassa ja 22 kaupungissa. Mediasuosiota niittivät erityisesti *Independent Visions* New Yorkissa ja *Den moderna kvinnan* Tukholmassa sekä *Tove Jansson* -näyttely Tukholmassa, Göteborgissa, Kööpenhaminassa ja Lontoossa. Vientinäyttelyt tavoittivat yhteensä noin 500 000 kävijää.

Toimintavuotta luonnehti vahva Suomi100-ohjelmisto ja kotimaisen taiteen painotus. Suomen taiteen tarina – Ateneumin kiertävä kokoelma –näyttelyn valtakunnallinen kierros avattiin Loppiaisena Rovaniemellä ja sieltä se jatkoi vuoden aikana Ouluun ja Kuopioon. Klassikoista Helene Schjerfbeckin *Toipilas* (1888) ja Eero Järnefeltin *Kaski* (1893) kiersivät Suomea Maarianhaminasta Inariin asti.

Ateneumissa esitettiin Tuulikki Pietilän koko elämäntyötä kuvaava näyttelykokonaisuus yhtä aikaa lehtori Tuomo Sepon kokoelmalahjoituksesta kootun *Valo muuttaa kaiken* -näyttelyn kanssa. Modernin Suomen historiaa katsottiin *Alvar Aalto – taide ja moderni muoto* -näyttelyssä, joka avasi näkymän ikonisen arkkitehdin ja muotoilijan elämäntyöhön ja esitteli niin ikään Artekin näyttelytoiminnan vaikutusta suomalaisen kuvataidekentän rakentumiseen. Loppuvuodesta *Veljekset von Wright* -näyttelyssä päästiin puolestaan sukeltamaan 1800-luvun suomalaiseen taiteen ja tieteen historiaan. Näyttelyiden teemoja syvennettiin tieteellisissä konferensseissa ja muissa erillistapahtumissa. Lisäksi Ateneumin näyttelytoiminta oli esillä kansainvälisessä vientinäyttelykonferenssi Musconissa, jonka Ateneum järjesti Helsingissä yhdessä Vitra Design Museumin sekä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vuoden aikana järjestetyissä työpajoissa kävi 5496 kävijää, museossa järjestettiin yhteensä 2010 opastusta sekä 119 tapahtumaa, joista mainittakoon Bistrossa järjestetyt Ateneum Live -keskustelutilaisuudet ja Ateneum-klubien konsertit, suositut luentosarjat, yhteistyössä Sitran kanssa kolmella paikkakunnalla järjestetyt Twiittejä tulevaisuuteen -työpajat ja yleisötilaisuudet sekä osallistuminen mittavaan kansalliseen kahdeksaluokkalaisten Taidetestaajat-hankkeeseen erityisopastuksineen.

Vuoden aikana museon kokoelmaan hankittiin Heikki W. Virolaisen, Helena Pylkkäsen ja Marjo Lahtisen veistoksia,

jotka täydentävät merkittävällä tavalla museon 1900-luvun veistoskokoelmaa. Lisäksi museo sai vastaanottaa useita lahjoituksia, joista mainittakoon erityisesti Pekka Halosen kestäinen *Veden noutaja* (1911), joka rikastaa talvimaisemistaan tunnetun Halosen teosten kokoelmaa uudella aiheella.

Ateneumin keskeinen näyttely vuonna 2017; Veljekset von Wright

Uusia näkökulmia esiin nostanut näyttely syventyi tutkimaan veljesten Magnus, Wilhelm ja Ferdinand von Wrightin taide-, kulttuuri- ja tiedehistoriallista merkitystä. Näyttelyssä nähtiin runsaat 300 teosta: öljyvärimaalauksia, vesiväritöitä, grafiikkaa ja luonnoksia Ateneumin kokoelmista sekä suomalaisista ja ruotsalaisista julkisista ja yksityisistä kokoelmista. Esillä oli myös Magnus von Wrightin täyttämää lintuja Luonnontieteellisestä keskusmuseosta. Veljesten teosten rinnalla esitettiin uusia teoksia valokuvataiteilija Sanna Kannistolta (s. 1974) sekä käsitetaiteilija Jussi Heikkilältä (s. 1952).

Kokoelmatyö

Suomen taiteen tarina –näyttelyssä nähtiin 3.10.2017–25.2.2018 Ateneumin teosten rinnalla Ankallisgallerian taidearteita eli Suomen taiteen klassikoiden ankallistettuja versioita. Tämä kokonaisuus sai liikkeelle huomattavan määrän ensikertalaisia. Näyttelyssä oli esillä yhteensä 12 teosta Alpertti Aatelviltiltä, Altti Fasaanilta, Akseli Kala-Kallelalta, Arvi Liljaluntilta, Eino Maininkiselä, Huuko Simpuralta sekä Nantti Vonriktiltä. Kuuluisimpiin teoksiin kuuluivat *Ankanpoika ja varis*, *Elämäntaiteilija Hannu Hanhi*, *Iltaa ja köyhyyttä kohti*, *Leikkiviä ankanpoikia rannalla* sekä *Taistelevat Ankat*. Apuna Ankallisgallerian teosten toteuttamisessa olivat Aku Ankan suomalaiset ja kansainväliset piirtäjät Daan Jippes, Kari Korhonen, Kati Kovács, Don Rosa ja Ulrich Schröder.

Tutkimushankkeet

Näyttelyiden yhteydessä valmistui koko joukko uutta tutkimusta. Aiheista mainittakoon Tuomo Sepon kokoelman kontekstualisointi ja tutkimus, Alvar Aallon taiteilijayhteyksien ja Artekin näyttelytoiminnan vaikutus suomalaiseen kuvataidekenttään, modernien naistaiteilijoiden asema kuvataidekentällä sekä ennen kaikkea taiteilijaveljekset von

Wrightien elämää, taidetta ja tiedettä käsittelevä laaja kokonaisuus. Kokoelmataiteilijat kirjasarjassa julkaistiin tutkimus Hugo Simbergistä.

Tulevien näyttelyiden valmistelemisen osalta keskityttiin ennen kaikkea suomalaista 1900-luvun taidetta käsittelevään *Kohtaamisia kaupungissa* -näyttelyyn, Japanin, Suomen ja Ruotsin välistä taiteellista vuorovaikutusta 1900-luvulla tarkastelevaan *Japanomania II* (työnimi) -näyttelyyn sekä *Iconic Works* -näyttelyyn, jossa paneudutaan taidehistorian suuren kertomuksen rakentumiseen ja esittämiseen ikonisten teosten ja niistä tehtyjen tulkintojen kautta.

Tämän lisäksi edistettiin Ateneumin käynnistämää monivuotista kansainvälistä European Revivals -tutkimushanketta, joka tuottaa uutta tietoa eurooppalaisista taidevirtauksista. Keskeiset yhteistyöpartnerit ovat Nasjonalmuseet Oslossa ja Scottish National Gallery. Uusiin tutkimusyhteistyökumppaneihin liittyi Coventryn yliopisto Isossa-Britanniassa.

Ateneumin taidemuseon asiantuntijat osallistuivat myös Kansalliskallerian yhteisen FNG-Research -verkkojulkaisun toteuttamiseen julkaisemalla tieteellisiä artikkeleita.

Teoshankinnat Ateneumin taidemuseoon

Heikki W. Virolainen, *Ilman Impi* (1970)

Veistos kuuluu taiteilijan Kalevala-aiheisten töiden sarjaan, jota voidaan pitää hänen tuotantonsa huippuna. Teos asetettiin esille Suomen taiteen tarinaan.

Helena Pylkkänen, *Hirvivaara* (1980)

Kiviveistos täydentää kokoelmassa jo olevia taiteilijan pronssiveistoksia ja akvarelleja. Pylkkäsen pronssinen Maskuliini (1986–1987) on puolestaan hieno pari kokoelmassa ennestään olevalle aistilliselle pronssiveistokselle Giannicololla (1976).

Marjo Lahtisen viisi veistosta

Veistotaiteen aiheena on yli neljän vuosikymmenen ajan ollut ihmisvartalo. Lahtiselta hankitut viisi abstrahoitua, ihmisvartaloa esittävää veistosta täsmentävät hienosti kuvaa hänen taiteilijantiestään, joka on ollut poikkeuksellisen ehyt ja selkeä.

Sekä Pylkkäsen että Lahtisen veistokset hankittiin museon kokoelmaan Yrjö ja Nanny Kauniston rahaston turvin.

Museo sai vastaanottaa useita lahjoituksia, joista merkittävin oli Pekka Halosen heleän värinen Veden noutaja (1911), joka vahvistaa kuvaa taiteilijan värikkäästä 1910-luvun tuotannosta.

Lista kaikista teoshankinnoista liitteessä 3.

Heikki W. Virolainen, *Ilman impi* (1970)

KUVA: KANSALLISGALLERIA, HANNU AALTONEN

Näyttely- ja kokoelmatoiminta / Nykytaiteen museo Kiasma

Kiasmassa vieraili 295 800 kävijää. Vuoden vetonaula oli digitaalista murrosta nykyaikaisessa käsittelyssä *ARS17 – Hello World!* -näyttely.

Kiasmassa jatkuivat alkuvuodesta Mona Hatoumin sekä Meeri Koutaniemen ja Arman Alizadin puhuttelevat näyttelyt sekä Kiasman kokoelmanäyttely.

Helmikuun lopussa näyttelykerrokset sulkeutuivat lähes kuukaudeksi suurnäyttelyn rakennustöiden vuoksi, mutta aulatiloissa yleisö pääsi katselemaan Yleisradion Suomi100-vuoden *Oi Maamme!* hankkeen ensimmäisiä teoksia.

Maaliskuun lopussa odotus palkittiin, kun kaikki Kiasman viisi kerrosta täyttänyt kansainvälinen *ARS17 – Hello World!* -näyttely avautui yleisölle. Näyttelyn teosten lähtökohtana oli digitaalisuuden murros, mutta digitaalisuutta ei lähestytty teknologia edellä, vaan inhimillisistä lähtökohdista, erilaisten tapojen, tunteiden, halujen ja yhteisöjen kautta. Näyttelyn yhteydessä avattiin verkkotaiteen osuus *ARS17+ Online Art*. Yhteistyökumppani Microsoftin kanssa kehitettiin yleisön tunteita näyttelystä tallentava Tunnelataamo.

Kevään kohuteokseksi nousi taiteilijakolmikko LeBeouf, Rönkkö & Turnerin performanssi *#ALONETOGETHER*, jossa erämaamökkeihin vetäytyneiden taiteilijoiden ainoa yhteys ulkomaailmaan oli Kiasmassa sijaitseva hirsimökki. Teoksen laajentuminen internetiin toi sille maailmanlaajuisen yleisön.

ARS17-näyttelyyn liittyi myös Tokaluokkalaisten taideretki, joka toteutettiin yhteistyössä Helsingin juhlaviiikkojen, Helsingin opetusviraston, Musiikkitalon, Helsingin kaupunginorkesterin ja Aalto Artsin kanssa.

ARS17 näkyi Kiasma-teatterin esitysohjelmistossa niin kausiohjelmistossa kuin *URB17* -festivaalillakin. Heti avajaisten jälkeen nähtiin kansainvälinen huippuesitys *Schönheitsabend*, Florentina Holzingerin & Vincent Riebeeckin *CAMPO*-ryhmän esittämänä. Näyttelyn teemaan liittyviä teoksia pääsi näkemään myös screeningeissä.

Syksyllä *ARS17*-näyttelyn laajemmat teoskokonaisuudet Ed Atkinsilta ja Hito Steyerlilta sulkeutuivat ja viidenteen kerrokseen avautui Thaimaassa syntyneen, New Yorkissa asuvan Korakrit Arunanondchain upea kokonaisuus, joissa luonto ja teknologia kohtasivat hyvin *ARS17* -teemoihin sopivasti.

Vuoden päätti rakastettu *Ars Fennica* -näyttely, jossa viiden palkintoehdokkaan – Maija Blåfield, Pekka ja Teija Isorättyä, Perttu Saksa, Kari Vehosalo ja Camilla Vuorenmaa – teokset muodostivat yleisöä puhuttelevan kokonaisuuden.

Kiasma oli Frame Finlandin pääyhteistyökumppani Venetsian biennaalissa. Suurta kansainvälistä huomiota saanut Aalto-paviljongin teos, Erkkä Nissisen & Nathaniel Mellorsin *The Aalto Natives* tullaan näkemään Kiasmassa vuonna 2018.

Kiasman kokoelmia esiteltiin kahdessa näyttelyssä ulkomailla. Salon Dahlmannissa Berliinissä nähtiin valikoima teoksia Päivi ja Paavo Lipposen rahaston Kiasmaan depoimasta kokoelmasta. Loppuvuodesta Riassa, Latviassa, nähtiin suuri kokonaisuus pop-taiteen klassikoita sekä niiden inspiroimia nykyaikaisen taiteen teoksia museon kokoelmista Latvian Kansallisgallerian alaisessa Riga Bourse -museossa.

Kiasman keskeinen näyttely vuonna 2017; *ARS17 – Hello World!*

ARS17 – Hello World! -näyttelyssä keskityttiin globaaliin digitaaliseen murrokseen ja sen vaikutuksiin. Virtuaalisuus, interaktiivisuus ja pelimaailma olivat näyttelyssä vahvasti läsnä. *ARS17* esitteli uuden vuosituuhannen taiteilijat ja tarjosi tuoreen lähestymistavan nykyaikaiseen taiteeseen. Mukana oli yhteensä 35 taiteilijaa 13 maasta. *ARS17+ Online Art* -sivustolle koottiin ajankohtaista verkkotaidetta osaksi näyttelyä.

Kokoelmatyö

ARS17 -näyttelyssä nähtiin kokoelmateoksia muun muassa seuraavilta taiteilijoilta: Juha van Ingen, Jaakko Pallasvuori ja Charles Richardson. *ARS17+ Online Art* -verkkopalvelussa oli esillä vuoden 2016 aikana komissioituja ja museon kokoelmiin hankittuja verkkoteoksia muun muassa seuraavilta taiteilijoilta: Angelo Plessas, Pink Twins, Tuomo Rainio, Axel Straschnoy ja Jenna Sutela. *ARS17+ Online Art* -verkkopalvelun teoksiin ja taiteilijoihin paneuduttiin syvemmin taiteilija-haastatteluissa, jotka olivat esillä *arsplus.fi* -verkkosivulla.

Kokoelmateoksista kuratoitiin erilliset näyttelyt Berliiniin ja Riikaan.

Tutkimushankkeet

ARS17 -näyttelyn tutkimuksellisessa julkaisussa pohdittiin digitalisaation merkitystä ja ilmentymiä nykyaiteessa. Julkaisussa tarkasteltiin myös verkkotaidetta ARS17+ Online Art kokoelman teosten kautta.

Kiasmassa valmisteltiin itäisen Itämeren alueen nykyaiteeseen keskittyvää *Meno-paluu* -kokoelmanäyttelyä sekä siihen liittyvää oheisohjelmistoa, tutkimusjulkaisua ja mobiiliopasta.

Kordelinin säätiön tuella rakennettiin uutta nykyaiteen tuotantomallia sekä ensimmäistä komissioitua teosprojektiä taiteilija Maija Luutosen kanssa Kiasma Commission by Kordelin -hankkeessa.

Kansallisgallerian FNG-research -hankkeen puitteissa tutkittiin ARS 17+ Online Art -verkkotaiteen kokoelmaa.

Teoshankinnat

LaBeouf, Rönkkö & Turner: *#ALONETOGETHER* (2017) -teos oli ARS17-näyttelyyn toteutettu komissio. Teoksen asetelma pohtii yksinäisyyttä ja eristäytymistä sosiaalisen median tuottaman äärimmäisen läsnäolon aikakaudella sekä toisaalta digitaalisen teknologian mahdollistamaa uudenlaista yhteisöllisyyttä. Kun teos oli esillä Kiasmassa, mökki-installaation

suojiin muodostui "cabinistien" yhteisö. Kiasman kokoelmiin tallentuu installaatio sekä dokumentaatio erilaisista kohtaamisista.

Anna Uddenberg: *Pelvic Thrust* (2017)

Anna Uddenbergin veistokset tekevät kouriintuntuvaksi sen, miltä naisen kehossa oleminen kenties tuntuu ympäristön paineiden ja arvioivan katseen alla. Teosten keskeinen jännite syntyy naturalismin ja surrealismin hämmentävästä yhdistelmästä. Kansainvälistyneen ruotsalaistaiteilijan teos on merkittävä täydennys Kiasman lähialueiden taidetta painottavaan kokoelmaan.

Veli Granö ja Milja Viita: *Time loops – aikasilmukat*, 2017

Installaatioteos on suuri pitkästä pöydästä, lämpöeristesilpusta, lampuista ja seinälle projisoidusta videosta muodostuva kokonaisuus. Teoksen materiaalina käytetty eristesilppu oli peräisin taiteilijapariskunnan yhteisen kodin rakenteista. Tästä arjen arkeologisesta materiaalista taiteilijat poimivat esiin sanoja, jotka he olivat kiinnittäneet esille pieniin kyltteihin ja arkistokansioihin. Eristemateriaaliin kadonneet sanat ja lauseet ilmentävät historian murentumista ja unohtamista; ne ovat menettäneet alkuperäisen merkityksensä tiedon kantajina, muuttuen ensin lämpöeristeeksi ja sitten taideteoksen materiaaliksi.

Luettelo kaikista teoshankinnoista liitteessä 3.

LaBeouf, Rönkkö & Turner: *#ALONETOGETHER*, 2017

KUVA: KANSALLISGALLERIA, PIRJE MYKKÄNEN

Näyttely- ja kokoelmatoiminta / Sinebrychoffin taidemuseo

Sinebrychoffin taidemuseossa vieraili vuoden 2017 aikana 57 483 taiteen ystävää. Kävijätavoite ylitettiin yli 9000 kävijällä. Paul ja Fanny Sinebrychoffin kotimuseon tunnettuuden lisäämistä ja siihen liittyvän palvelukonseptin ja yleisötyön kehittämistä jatkettiin toimintavuoden aikana. Maksutta kotimuseoon -kampanjaa jatkettiin.

Paul ja Fanny Sinebrychoffin miniatyyrikokoelman ripustus uusittiin ja samalla valmisteltiin iPad- sovellusta, jonka avulla yksittäiset miniatyyrit ja niitä koskeva tieto ovat helposti yleisön saavutettavissa. Hanke on osa Sinebrychoffin taidemuseon kotimuseon yleisötyön kehittämistä ja kuuluu itsenäisyyden juhluvuoden uusiin avauksiin.

Laajan yleisötapahtumatarjonnan avulla museon tunnettuutta lisättiin kansallisesti ja yleisöpohjaa laajennettiin uusiin kävijäryhmiin. Sinebrychoffin taidemuseo on järjestänyt maksutonta talvilomaohjelmaa koululaisille jo useana vuonna. Toimintavuonna teemana oli nettivideoiden teko eli tubetus, vetonaulana oli tubetähti Marieveronica Meet & Greet -tapaaminen. Museo järjesti myös kaksi tube-työpajaa, jossa 13–16 nuoret oppivat Johanna Janhosen opastuksella tubettamisen ja vlogien teon perusteita.

Sinebrychoffin keskeinen näyttely vuonna 2017; Caesar van Everdingen – siveltimen mestari

Vahvasti kansainvälinen päänäyttely loi hienon läpileikkauksen taiteilijan tuotantoon. Uuteen tutkimukseen pohjautuva näyttely esitteli 28 teosta, puolet taiteilijan tunnetuista teoksista. Caesar van Everdingen oli omana aikanaan arvostettu mestari, hollantilaisen klassismin kirkkain tähti. Hän jäi kuitenkin myöhemmin dramaattisempaa tyylisuuntaa edustavan Rembrandtin varjoon. Nyt, neljäsataa vuotta taiteilijan syntymän jälkeen, Caesar van Everdingenin tuotanto koottiin yhteen ensimmäistä kertaa. Näyttely toteutettiin yhteistyössä Alkmaarin Stedelijk Museumin kanssa. Näyttelyn kuraattorina, näyttelyjulkaisun toimittajana ja kirjoittajana toimi Christi Klinkert. Näyttely oli esillä Stedelijk Museum Alkmaarissa syksyllä 2016, josta se siirtyi ensimmäisenä kansainvälisenä kohteena Sinebrychoffin taidemuseoon.

Kokoelmatyö

Toimintavuonna jatkettiin myös Sinebrychoffin perheen historiaan liittyvää perinnekeruuhanketta. Kokoelmahallintaosaston kanssa tehtävän tutkimuksen tavoitteena on löytää uutta tietoa museorakennuksen ja sen ympäristön sekä suvun historiasta 1800- ja 1900-luvuilta.

Tutkimus

Toimintavuonna jatkettiin kahta kokoelmateoksiin kohdistuvaa kansainvälistä tutkimushanketta, joista toisen kohteena on Rembrandtin maalaus *Lukeva munkki* (1661). Teosta koskevaa taidehistoriallista arkistoa täydennettiin ja päivitettiin erityisesti bibliografian ja provenienssitietojen osalta. Teos liitettiin Hollannissa Rembrandt Database tietokantaan ja sitä koskeva aineisto julkaistiin. Maalausta tarkasteltiin myös Amsterdamin Rijksmuseumin konservointikeskuksen johtavan konservaatton kanssa.

Toisen tutkimushankkeen lähtökohtana on 1700-luvun venetsialaisten mestareiden Giovanni Battista Tiepolon ja hänen poikansa Giovanni Domenico Tiepolon teokset *Sabiinitarten ryöstö* (n. 1720–22) ja *Kreikkalaiset tunkeutuvat Troijaan* (n. 1760). Hanke tähtää vuonna 2020 toteutettavaan kansainväliseen näyttelyyn, joka nostaa esille uusia näkökulmia Tiepoloiden taiteen keräily- ja kokoelmahistoriaan Pohjois-Euroopassa. Hanke etenee arkisto- ja provenienssitutkimuksella, johon osallistui taidehistorian asiantuntijoita Pieaterin Eremitaasista, Triesten yliopistosta, sekä Venetsian museoista. Yhteistyö Tukholman Nationalmuseum, Lontoon National Galleryn ja Kööpenhaminan SMK:n kanssa jatkuu.

Everdingen-näyttelyn yhteistyökumppanit:

Takarivissä

Ms. Eva Groentjes, Coordinator Marketing and Development, Stedelijk Museum Alkmaar

Mr. Patrick van Mil, Director, Stedelijk Museum Alkmaar

Mr. Loet Schledorn, Head of Collections and Exhibitions, Stedelijk Museum Alkmaar

Eturivissä

Ms. Kirsi Eskelinen, Museonjohtaja Sinebrychöffin taidemuseo

Ms. Özlem Canel, Deputy Ambassador, Embassy of the Kingdom of the Netherlands

Ms. Christi M. Klinkert, Curator, Stedelijk Museum Alkmaar

KUVA: KANSALLISGALLERIA, JENNI NURMINEN

Näyttely- ja kokoelmatoiminta / **Kokoelmahallintaosasto**

Kokoelmahallintaosasto huolehtii Kansallisgallerian kokoelman ylläpidosta ja hoidosta. Erilaiset kokoelma-aineistot satoja vuosia vanhoista maalauksista ja esineistä nykytaiteeseen, valokuviin ja asiakirjoihin edellyttävät monipuolista osaamista.

Osaston perustehtävät liittyvät kokoelmien luettelointiin, kokoelmia koskevan tiedon tuottamiseen muun muassa valokuvaamalla, kokoelmien säilyttämiseen asianmukaisissa olosuhteissa, niiden kunnan ylläpitämiseen konservoinnin keinoin sekä kokoelmien lainaus- ja talletustoiminnasta huolehtimiseen. Osasto vastaa myös kokoelmien vuosi-, kunto- ja määräaikaisten inventaarioista.

Tehtäviin kuuluvat myös Kansallisgallerian arkistokokoelmien kartutus ja hoito, kirjaston kartutus ja luettelointi sekä niiden sisäinen ja ulkoinen tietopalvelu. Osasto vastaa lisäksi kokoelmien digitaalisen saatavuuden ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tekijänoikeuksia koskevan juridisen asiantuntemuksen ylläpidosta.

Kokoelmahallintaosaston yksiköt osallistuvat kaikkien Kansallisgallerian näyttelyiden toteuttamiseen. Registraattorit yhdessä kuljetuksen kanssa huolehtivat teosten logistiikasta. Konservattorit tarkistavat ja dokumentoivat näyttelyteosten kunnan ja huolehtivat asianmukaisista esillepanon olosuhteista. Näyttelymestarit pystyttävät näyttelyitä, suunnittelevat ja toteuttavat niiden rakenteita ja valaistusta sekä toimivat av-aineistojen teknisinä asiantuntijoina. Valokuvaajat tuottavat näyttelyihin kuva- ja av-aineistoa, varmistavat kuva-aineistojen teknisen laadun, sekä dokumentoivat ja tallentavat näyttelyt jälkipolvia varten. Arkisto- ja kirjastoasiantuntijoiden tietopalvelu tukee museoiden sisältötuotantoja monin tavoin. Monimuotoistuvan näyttelytoiminnan edellyttämien sopimusten laatimisessa tarvitaan Kansallisgallerian lakimiehen asiantuntemusta.

Kokoelmahallinnan yhteydessä toimii valtion taideteostoitumikunta, joka hankkii teoksia sijoitettaviksi valtion julkisiin tiloihin kotimaassa ja ulkomailla. Valtion taideteostoitumikunta tekee oman vuosikertomuksen, jossa esitellään toimikunnan toimintaa ja hankinnat vuonna 2017.

Kokoelmahallintajärjestelmän muutosprojekti

Kansallisgallerian on ollut vuodesta 2012 mukana valtakunnallisessa Museo 2015 -hankkeessa ja sen tavoitteita jatkavassa konsortiossa, joka ylläpitää Museoliiton hallinnoimaa Kookos-kokoelmahallintapalvelua. Palvelun perustana on Suomen museokentän tarpeisiin sovellettu MuseumPlusRIA-kokoelmahallintajärjestelmä.

Vuoden 2017 aikana Kansallisgallerian kokoelmahallintajärjestelmän muutosprojekti keskittyi taideteostietokannan luettelointitiedon siirtämiseen uuteen järjestelmään. Sen tuloksena uusi järjestelmä saadaan Kansallisgalleriassa käyttöön keväällä 2018. Muutoksen jälkeen kaikki Kansallisgallerian kokoelman osat – taideteokset, arkistomateriaalit ja esineet – luetteloidaan samaan järjestelmään. Luettelointitiedon yhdenmukaistamisen tavoitteena on entistä tehokkaammin ja monipuolisemmin käytettävä tietoaaineisto. Järjestelmämuutos on osa museotyön käytäntöjen digitalisaatiota, ja sen odotetaan tehostavan useita työprosesseja.

Kokoelmien verkkosaatavuus

Syksyllä 2017 käynnistyi hanke, jonka tarkoituksena on Kansallisgallerian verkkokokoelmasivuston uudistaminen. Uudistetun sivuston on tarkoitus palvella entistä paremmin ajantasaisen kokoelmatiedon saatavuutta, digitaalisen tiedon käyttöä ja Kansallisgallerian kokoelman osuutta osana organisaation verkkonäkyvyyttä. Uuden sivuston konsepti valmistui tammikuussa 2018. Kansallisgallerian kokoelmatietoa jaettiin edelleen myös hakupalvelu Finnassa ja kulttuuriperinnön yhteiseurooppalaisessa Europeana-palvelussa.

Kokoelmien liikkuvuus (kokoelma- ja näyttelylainat, kpl)	2017	2016	2015
Kotimaahan	402	331	533
Ulkomaille	42	72	189
Valtion taideteoskokoelmasta esillä, %	80	74	74

Teosliikenne

Kansallisgallerian teosliikenteen kokonaismäärä vuonna 2017 oli 3302 teosta. Kansallisgallerian kokoelmasta lainattiin vuoden aikana kaikkiaan noin 400 teosta näyttelyihin muihin museoihin. Näistä ulkomaan lainojen osuus oli 42 teosta. Kansallisgallerian museoiden näyttelyissä puolestaan esiteltiin yhteensä noin 2500 teosta. Uusia talletuksia Kansallisgallerian taidekokoelmasta koti- ja ulkomaisiin kohteisiin tehtiin vuoden aikana 56 kappaletta.

Tutkimus

Englanninkielinen FNG Research -verkkójulkaisu ilmestyi kuusi kertaa vuoden 2017 aikana. Julkaisu toteutetaan yhteistyössä Kansallisgallerian museoiden kanssa. Verkkojulkaisu tekee näkyväksi Kansallisgalleriassa tehtävää tutkimusta ja tähtää jatkossa myös uusien vertaisarvioitujen artikkeleiden julkaisemiseen.

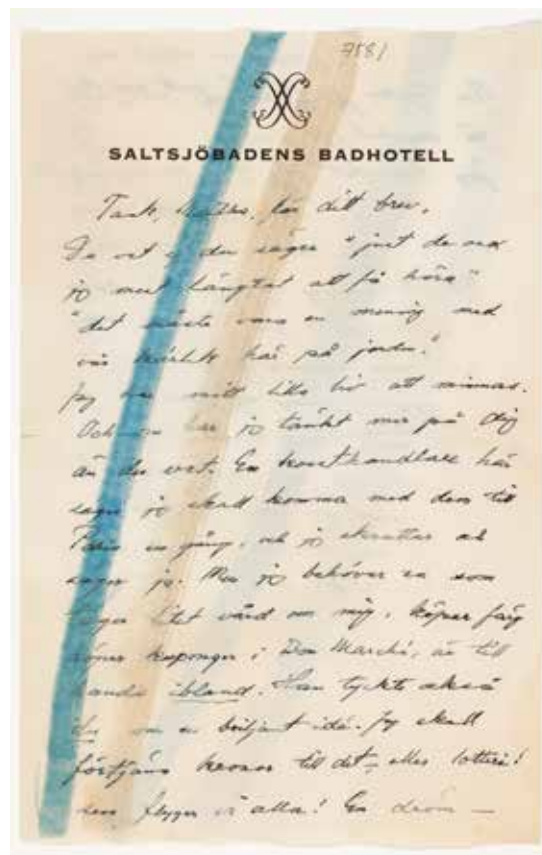
Arkisto- ja kirjastoyskikkö on toteuttanut kokoelmien tutkija- ja tietopalvelua sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaille. Asiakaspalvelutapahtumia oli vuoden 2017 aikana 1359. Kansallisgallerian tutkimusarkisto karttui vuoden aikana uusilla lahjoituksilla kuten Juhana Blomstedtin (1937-2010) arkisto, taiteilija Olli Lyytikäisen (1949-1987) arkisto ja taiteilija Eila Hiltusen (1922-2003) valokuva-arkisto.

Vuonna 2017 aloitettiin Kansallisgallerian tutkijaharjoittelijaohjelma. Sen tarkoitus on vahvistaa tutkimusarkiston tunnettuutta sekä tukea taidehistorian maisterivaiheen opiskelijoiden mahdollisuutta oppia museoiden sisältötyössä tärkeän aineistotutkimuksen käytäntöjä.

Keskeinen tutkimustoiminnan osa on myös konservointiin liittyvä kansainvälinen tutkimusyhteistyö sekä Kansallisgallerian konservointiyksikön yhteydessä toimiva materiaalitutkimuslaboratorio. Konservointitoiminnan tarpeisiin hankittiin vuonna 2017 uusi röntgenlaite. Keskusrikospoliisin taidetikostutkimuksen virka-apupyynnön vuoksi konservointiyksikkö jatkoi aitoustutkimuksiin liittyvää yhteistyötä yhdessä Ateneumin taidemuseon kanssa.

Projektitoiminta

Organisaation toiminnan kehittämistä jatkettiin myös projektitoiminnan näkökulmasta. Projektitoimisto on tukenut Kansallisgallerian projektisalkun hallintaa ja projektinhallinnan työvälineiden käyttöönottoa sekä kehittänyt välineitä projektien vaatimien resurssien suunnitteluun. Se on myös järjestänyt sisäistä koulutusta eri ammattiryhmille. Toiminnan tarkoitus on mahdollistaa resurssisuunnittelun yhdistäminen osaksi talouden suunnittelua ja budjetointia. Tavoitteeksi asetettu projektisalkun säännöllinen seuranta Kansallisgalleriassa toteutui vuoden 2017 aikana.

Helene Schjerfbeckin kirje Martha Platonoffille, Saltsjöbaden 20.8.1944. Helene Schjerfbeckin kirjeitä Martha Neiglick-Platonoffille 1944-1945. Arkistokokoelmat, Kansallisgalleria.

KUVA: KANSALLISGALLERIA, AINUR NASRETDIN

Yleisötyö

Kansallisgallerian strategian toinen painopiste on korkeatasoisen yleisötyön myötä laajeneva ja kansainvälistyvä yleisöpohja ja sitä palveleva palveluorganisaatio. Vuonna 2017 Kansallisgallerian museoyksiköiden yleisötyöosastot rakensivat kunkin museon kohderyhmää puhuttelevan ohjelman, joka sisälsi niin opastuksia, tapahtumia ja työpajoja museoissa kuin vuorovaikutuksellisia toimintoja internetin välityksellä. Kansallisgallerian kolmessa museossa järjestettiin näyttelyopastuksia, johdantoja ja työpajoja kaikkiaan 3413 kpl (2016: 3201), joihin osallistui arviolta 60 000 (2016: 53 000) henkilöä.

Kaikki museoiden yleisötyöprojektit liitteessä 2

Ateneumin taidemuseo

Yleisötyövuosi oli tapahtumarikas ja tavoitti kasvavan määrän uusia yleisöjä. Vuoden merkittävimpiin avauksiin kuului valtakunnallinen työ, jonka puitteissa Suomen taiteen tarinan kiertävään näyttelyyn tuotettiin yleisötyökokonaisuus koululaisaineistoinen ja oheismateriaaleineen. Lisäksi toteutettiin yhteistyössä Sitran kanssa Twiittejä tulevaisuuteen –työpajat ja yleisötilaisuudet Suomen taiteen tarina –näyttelyn kolmella paikkakunnalla yhteistyössä paikallisten taidemuseoiden kanssa (Rovaniemi, Oulu, Kuopio).

Valtakunnallinen Suomen Kulttuurirahaston rahoittama Taidetestaajat-hanke (jatkuu 2018–2019) toteutettiin kaikissa Kansallisgallerian museoissa. Ateneumin Taidebattle-kierroksilla oli yhteensä 89 kahdeksaluokkalaisten ryhmää (2035 osallistujaa), joiden kanssa taidetta tarkasteltiin vuorovaikutuksellisessa hengessä.

Kokoelmiin ja näyttelyihin toteutettiin kokoelmataiteilijoita esitteleviä luentoja, taidetapaamisia, osallistavia tiloja, johdantoja sekä koulujen aineistoja. Suomen taiteen tarinassa järjestettiin henkilökunnan pop-up-opastuksia, joista toinen sarja painottui museosta eläköityneiden työtovereiden opastuksiin. Lisäksi kokoelmanäyttelyyn tehtiin lasten tehtävälehtinen ja perheiden johdanto. Niin ikään julkaistiin taidekasvatuksellinen myyntituote Taidesalkku.

Nykytaiteen museo Kiasma

Kiasman yleisötyö tarjosi runsaalle kävijäjoukolle ohjelmaa ja palveluja ARS17-näyttelyn hengessä. Suosittuja tapahtumia olivat ihmisen ja teknologian suhdetta tarkastellut Filosofian yö, Tokaluokkalaisten taideretki, opiskelijapäivät, taiteilijat ja kehittäjät yhteistyöhön tuova Hackathon-tapahtuma sekä näyttelyhappening KOKIMO altARS17.

Koulujen ja päiväkotien palvelutarjonta oli monipuolista. Päiväkodeissa vierailevat taidepajat veivät tuhansia lapsia pelilliselle seikkailulle. Koululaispajoissa muokattiin pikseleitä paperilta 3D-hahmoiksi, kokeiltiin VR-laseja ja koodattiin robotteja. Valtakunnallisen Taidetestaajat-hankkeen kasiluokkalaiset tutustuivat ARS17-näyttelyn teoksiin ja nykytaiteilija Reija Meriläiseen. Opettajakoulutuksia taiteeseen oppimisympäristönä järjestettiin kattavasti.

ARS17-taiteilijoiden lisäksi yhteistyötä tehtiin mm. Helsingin juhlaviikkojen, Aalto-yliopiston, Helsingin kaupunginorkesterin, Helsingin opetusviraston ja varhaiskasvatustieteiden, Opetushallituksen, Käsityökoulu Robotin, YLE:n ja Kiasman ystävien kanssa.

Kiasma Way -museokokemuksen ja palvelutuotteiden kehittäminen on ollut aktiivista myös ARS-vuonna. Uusia, osallistavia opastustuotteita ja yleisöpalveluita on otettu käyttöön, esimerkiksi Sinun vuorosi -kierros, ARS-koululaisaineistot ja ARS-Guide.

Sinebryhoffin taidemuseo

Sinebryhoffin taidemuseon yleisötyö on ollut lapsille ja senioreille suunnattua museopedagogista ohjelmaa sekä näyttely- ja kokoelmatoimintaa laajentavaa oheisohjelmistoa. Yleisötyössä on painotettu kotimuseon sisällöllistä avaamista ja tunnetuksi tekemistä.

Sinebryhoffin taidemuseo osallistui Taidetestaajat-hankeeseen Rembrandtin siivellä -draamatyöpajalla. Hanke tavoitti Sinebryhoffin taidemuseossa vuoden aikana 1007 nuorta ja heidän opettajaansa.

Muita Suomi100 -hankkeeseen liittyviä projekteja olivat Sibelius-Akatemian laulusarja Kuulaat laulut, kirpeät kaiut, joka tavoitti noin 600 ihmistä. Kasvanut yleisömäärä edellytti tehostettua konserttiemännöintiä, mihin yleisötyö osallistui aktiivisesti. Aikuisille järjestetyt Suomi100 Sateenkaaren väreissä -työpajat tehtiin yhteistyössä SETA:n kanssa teemana yhdenvertainen vanhuus. Sinebrychoffin taidemuseon työpaja osallistui myös Sinebrychoffin yleisötyö osallistui Unelmien museo -tapahtumaan 10.6.

Keväällä ja syksyllä järjestettiin säännöllisiä työpajoja, joihin osallistui yhteensä 1686 kävijää. Tämän lisäksi järjestettiin opastuksia päiväkodeille ja kouluille, joihin osallistui yhteensä 1506 lasta ja nuorta, joista suurin osa oli ala- ja yläasteelta. Aikuisille järjestetty elävän mallin piirustusiltasarja saavutti suurta suosiota. Kallion lukion kanssa tehtiin kolmen Runomuotokuvan sarja, joka järjestettiin museon näyttelytiloissa.

Kevätristeilyperinnettä jatkettiin Didrichsenin taidemuseon kanssa. Tämän lisäksi on yhteistyökumppaneille, kuten museologian ja opettajakoulutuksen opiskelijoille, opettajille ja kulttuurikavereille järjestetty yhteensä viisi

näyttelyperehdytystä vaihtuviin näyttelyihin. Henkilökunnalle on järjestetty elävän mallin piirustus- ja kranssityöpaja. Eurooppalaisen koulun kanssa käynnistettiin yhteistyö kesällä 2017. Heille järjestettiin työpajoja ja he pitivät opettajakouksen museon Valkoisessa kellarissa.

Kansalligallerian yleisötyötä ja opastuksia kehitetään kaikissa sen museoissa Amsterdamissa 6–7.11.2017 pidetyn Museum Guides Now! -seminaarin pohjalta. Ensimmäinen koulutustapahtuma pidettiin Ateneumissa 4.12.2017.

Kiasma-kirjasto

Kaikille museokävijöille avoin Kiasma-kirjasto keräsi edelleen vuonna 2017 runsaasti kävijöitä. Kirjastossa on mahdollisuus tutustua nykytaidetta käsitteleviin kirjoihin ja lehtiin. Lisäksi on tarjolla sekä Kiasman näyttelyihin että Kansalligallerian kokoelmiin liittyviä aineistoja sähköisessä muodossa. Kirjasto rikastaa kävijöiden museokokemusta ja mahdollistaa tutkija-asiakkaille entistä helpomman pääsyn aineistojen pariin. Kiasma-kirjasto tukee palvelullaan myös Kansalligallerian museoiden näyttely- ja kokoelmatyötä.

Kahdeksasloukkalaiset taidetestaajat tutustuivat ARS17 -näyttelyyn ja taiteilija Reija Meriläiseen Kiasmassa huhtikuussa 2017.

KUVA: KANSALLISGALLERIA, PETRI VIRTANEN.

Henkilöstö ja osaaminen

Kansallisgallerian tavoitteena on olla paras työpaikka niin, että henkilöstö voi hyvin ja onnistuu työssään. Kansallisgalleria haluaa toimia ammatillisena esimerkkinä koko toimialalle ja menestyä kansainvälisesti taidemuseoalalla.

Henkilöstöjohtamista ohjaa Kansallisgallerian strategia, jonka pohjalta laadittiin henkilöstöohjelma vuosille 2016-2017. Kehittämistoimenpiteet kohdistuvat Kansallisgallerian arvojen - yhdessä, avoimesti, asiantuntevasti - mukaisen toiminnan vahvistamiseen.

Kansallisgalleria on osallistunut vuosittain Suomen parhaat työpaikat – tutkimukseen, jonka avulla seurataan, miten henkilöstön kokemus Kansallisgalleriasta työpaikkana kehittyy. Vuoden 2017 aikana henkilöstön tyytyväisyyttä mittaava Trust Index – luku oli 70 % (v. 2016 72 %). Pienestä laskusta huolimatta Kansallisgallerian työtyytyväisyys on selvästi keskimääräistä työelämää korkeammalla tasolla. Kyselyn tulosten analyysia on hyödynnetty seuraavan henkilöstöohjelman valmistelussa ja sen toimenpiteiden määrittelyssä.

Vuonna 2017 Kansallisgalleriassa kehitettiin mm. projektijohtamista, työelämän tunnetaitoja ja kansainvälistä liikkuvuutta. Lisäksi koko henkilöstölle suunnattu CoPassion – työelämän tunnetaidot -valmennus jatkui. Tavoitteena on tarjota työkaluja sujuvaan yhteistyöhön ja ristiriitatilanteiden ehkäisemiseen.

Kansallisgalleria toimii tiiviissä yhteistyössä työterveyshuollon yhteistyökumppanin Mehiläinen Oy:n kanssa niin henkilöstön perusterveydenhuollon kuin ennaltaehkäisevän toiminnan osalta. Sairauspäivien määrä oli v. 2017 yhteensä 2 631 päivää (v. 2016 2 450 päivää). Sairauspoissaolojen kasvuun on kiinnitetty huomiota ja niiltä osin kuin siihen voidaan vaikuttaa, poissaolojen määrää pyritään vähentämään ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä.

Vuoden 2017 lopussa Kansallisgalleriassa työskenteli 281 henkilöä (31.12., lkm), joista 191 työskenteli vakituksessa työsuhteessa ja 90 määräaikaikaisessa työsuhteessa. Esimiestehtävissä työskenteli 36 henkilöä. Yksitoista henkilöä työskenteli osa-aikaisesti. Naisten osuus henkilöstöstä oli 72 % ja miesten osuus 28 %. Henkilöstön keski-ikä oli 43 vuotta.

Kohti Suomen parasta työpaikkaa

Henkilöstöön liittyviä lukuja 2017-2014:	2017	2016	2015	2014
Henkilöstön kokonaismäärä (31.12, lkm)	281	285	257	215
Vakituisia (lkm)	191	199	200	176
Määräaikaisia (lkm)	90	86	57	39
Naisia (%)	72	69	66	60
Miehiä (%)	28	31	34	40
Esimiehiä (lkm)	36	36	35	34
Työntekijöitä (lkm)	245	235	222	181
Osa-aikaiset (lkm)	11	15	10	9
Keski-ikä (v.)	43	44	46	48
Vuoden aikana tehdyt henkilötyövuodet	245	255	237	227
Sairauspäivien määrä (lkm)	2631	2 450	1 837	2 104
Sairauspäivät/htv (lkm)	10,2	9,7	7,8	9,2

Kansalligallerian henkilöstön ikäjakauma 2017-2014, %	2017	2016	2015	2014
alle 20v	1 %	0,5 %	-	-
20-29v	19 %	17 %	14 %	5 %
30-39v	22 %	20 %	20 %	19 %
40-49v	24 %	28 %	30 %	31 %
50-59v	23 %	23 %	25 %	33 %
60- v	11 %	11,5 %	11 %	13 %

Henkilöstön koulutus rakenne 2017-2014, %	2017	2016	2015	2014
Peruskoulutus	8 %	11 %	12 %	11 %
Keskiaste	28 %	30 %	29 %	32 %
Alin korkea-aste	2 %	2 %	2 %	2 %
Alempi korkea-aste	21 %	19 %	20 %	20 %
Ylempi korkea-aste	34 %	31 %	30 %	28 %
Tutkijakoulutus	7 %	7 %	7 %	7 %

Talous ja hallinto

Kansallisgallerian talous- ja hallinto-osaston muodostavat asiakaspalvelu-, henkilöstö-, kiinteistöpalvelu-, talous- ja tietohallintoyksiköt, sekä Kansallisgallerian viestintä, varainhankinta ja museokauppatoiminta. Kukin yksikkö toimii Kansallisgallerian laajuisesti tuottaen asiantuntevia sisäisiä palveluita koko organisaation tarpeisiin.

Asiakaspalvelu

Erinomainen palvelutason säilyi korkeista asiakasmääristä huolimatta. Asiakaspalvelun toimintaan kiinnitettiin erityisesti huomiota turvallisuus- ja henkilöstön jaksamisen näkökulmasta. Kansallisgallerian asiakaspalvelun henkilöstö saa erittäin hyvää palautetta toiminnastaan museoiden yleisöiltä.

Kiinteistöhallinto

Kansallisgallerian kiinteistöhallinnon keskeisimpiä projekteja on ollut Kiasman tulevien vuosien perusparannustoimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Hankkeen vetovastuu on Senaatilla ja konkreettiset toimenpiteet aloitetaan vuoden 2018 syksyllä Kiasman ulkoalueiden perusparannuksella. Toinen keskeinen toiminta-alue on toiminnan turvallisuuteen liittyvien kokonaisuuksien kehitystyö.

Kauppayksikkö

Kauppatoiminnan liikevaihto kasvoi edelleen vuonna 2017 Kansallisgallerian ennätyskävijämäärän, aktiivisen myyntityön ja onnistuneen tuotevalikoiman ansiosta ollen 1,9 milj. euroa (2016 / 1,7 milj. euroa). Kansallisgallerian museokaupalla on toimipisteet kaikissa museoyksiyöissä ja nettikauppa osoitteessa museumshop.fi. Jokainen museokaupoissa tehty ostos tukee Kansallisgallerian toimintaa: kauppatoiminnan tavoite on tuottaa voittoa ja tukea Kansallisgallerian toimintaa.

Kauppayksikössä panostettiin vahvasti myös tukkumyynnin aktivoimiseen muille jälleenmyyjille. Uusia yhteistyökumppanuuksia avattiin niin kotimaassa kuin ulkomaille. Kauppayksikön vetämänä aloitettiin koko liiketoimintaa koskeva kehitystyö, jonka yhteydessä tehtiin myös yhteistyötä Metropolian ammattikorkeakoulun kanssa.

Tietohallinto

Tietohallinnossa kehitettiin omien tietojärjestelmien toimivuutta sekä tietoturvan hallintaa. Tietohallinto osallistui tiiviisti teknisenä asiantuntijana kokoelmahallinnan uudistusprojektiin, joka on Kokoelmahallintaosaston omistama projekti. Tukipalvelujen perustoimintaa ylläpidettiin ja työasemia vaihdettiin vuosittaisen leasing kierron mukaisesti.

Viestintä

Kansallisgallerian viestinnän osalta tuettiin varainhankintakampanjan toteutumista sekä huolehdittiin sisäisen viestinnän järjestelyistä. Viestintä johti kolmen museon yhteistä Unelmien museo -päivää. Lauantaina 10.6. Ateneumin puistikkoon rakennettiin Ateneumin, Kiasman ja Sinebrychoffin taidemuseon yhteinen ulkoilmatyöpaja, johon kutsuttiin kaikki luomaan unelmien museo ja unelmia museossa taiteilija Markus Kähren johdolla. Tapahtumassa vieraili 1042 ja työpajoihin osallistui noin 270 henkilöä.

Kansallisgalleria on ollut osana Excellence in Finland -verkostoa, jossa tieteen, taiteen ja urheilun kansalliset toimijat rakentavat uudenlaista toimintakulttuuria ja rajat ylittävää osaamisen jakamisen mallia. Kansallisgallerian edustaja verkostossa oli Ateneumin viestintäpäällikkö.

Kehityshankkeet

Talushallinnon keskeisiä kehityskohteita oli ajantasaisen talousinformaation tuottaminen sekä siihen liittyvien prosessien ja järjestelmien kehittäminen. Lisäksi kehitettiin sisäisen budjetoinnin malleja toimintaa paremmin tukevaksi.

Kansallisgallerian varainhankinta

Varainhankinnan ensimmäisen vaiheen kampanja päättyi 30.6.2017. Kampanjan kokonaistuotto keräysluvan alusta lukien (22.8.2015) oli yhteensä 2,8 milj. euroa ja tätä keräyssummaa vasten opetus- ja kulttuuriministeriö tilitti valtion vastinrahana yhteensä 6,8 milj. euroa kahdessa erässä 2016 ja 2017. Omasta kokonaiskeräystavoitteesta (8 milj. euroa) jäätettiin selkeästi. Kampanja kuitenkin jatkuu rahankeräyslain muutoksen myötä ja samalla valtion jatkoi vastinrahakautaan v. 2019 loppuun saakka. Kansallisgalleria sai uuden keräysluvan Poliisihallitukselta siten, että lupa astui voimaan 10.11.2017 ja on voimassa vuoden 2019 loppuun asti.

Merkittävimmät säätiölahjoittajat kampanjan aikana olivat miljoonan euron lahjoituksilla Jane ja Aatos Erkon säätiö sekä Wihurin säätiö.

Muita merkittäviä lahjoittajia olivat A-Insinöörit Oy, Abloy Oy, Aktiastiftelsen i Vanda sr., Algol Oy Ab, Amak Oy, Anu Karessuo, Beweship Group Oy Ab, Casagrudentalo Kiinteistö Oy, Duroy Oy Ab, EM Group Oy, Finnfoam Oy, Granlund Oy, H. G. Paloheimo Oy, Hidex Oy, Kansan Sivistysrahasto, Koiviston Auto -konserni Oy, Kuljetusliike Taipale Oy, Kuljetusliike Tyvi Oy, Leimet Oy, Microsoft Oy, Oy J-Trading Ab, Pemamek Oy, Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Quattro Mikenti Group Oy, Securitas Oy, Suomen RH-yhtiö Oy, Svenska kulturfonden, Tiina ja Antti Herlinin Säätiö sr., Tampereen Tiivisteteollisuus Oy, Veho Oy Ab ja Westpro cc Oy.

Yksityishenkilöiden osalta museot ovat keränneet lahjoituksia sadoilta museokävijöiltä.

Museoyksiköiden yhteistyökumppanuudet

Ateneumin taidemuseo

Ateneumin pääyhteistyökumppanit ovat KPMG, Helsingin Sanomat ja HOK-Elanto.

Amedeo Modigliani -näyttelyssä näyttelykohtainen pääyhteistyökumppani oli Helsingin kaupunki ja kumppani Kämp Collection Hotels. Alvar Aalto -näyttelyn näyttelykohtainen yhteistyökumppanit olivat OP; Stora Enso, Artek sekä Iittala. Veljekset von Wrightin näyttelykohtainen yhteistyökumppani toimi Korkeasaari.

Veljekset von Wright sekä Suomen taiteen tarina – Ateneumin kiertävä kokoelma -näyttelyt olivat osa Suomen itsenäisyyden satavuotisohjelmaa.

Nykytaiteen museo Kiasma

ARS17 -näyttelyn pääyhteistyökumppanit olivat Microsoft Oy ja suunnittelutoimisto Wörks. Muita yhteistyökumppaneita olivat asianajotoimisto Castrén&Snellman, mediatoimisto Dagmar, Genelec, Clear Channel, Jimm's PC Store, Fenix NTM, Tikkurila ja Veikkaus.

Lisäksi ARS17 -näyttelyä tukivat Jane ja Aatos Erkon säätiö, audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK sekä Yhdysvaltain suurlähetystö. ARS17 oli osa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden ohjelmaa.

Sibebrychoffin taidemuseo

Sinebrychoffin taidemuseon pitäväkainen yhteistyökumppani on Oy Sinebrychoff Ab.

LIITE 1: NÄYTTELYT KANSALLISGALLERIAN MUSEOISSA VUONNA 2017

Ateneumin taidemuseo

18.3.2016– Suomen taiteen tarina
28.10.2016–5.2.2017 Amedeo Modigliani
28.2.–9.4.2017 Tuulikki Pietilä
28.2.–16.4.2017 Valo muuttaa kaiken -
Tuomo Sepon lahjoituskokoelma
17.3.–16.4.2017 Lennart Segerstråle
11.5.–24.9.2017 Alvar Aalto – Taide ja moderni muoto
3.10.2017–25.2.2018 Ankallisgallerian aarteita
27.10.2017–25.2.2018 Veljekset von Wright

VIENTINÄYTTELYT

Suomen taiteen tarina – Ateneumin kiertävä kokoelma
6.1.–23.4.2017 Rovaniemen taidemuseo
13.5.–17.9.2017 Oulun taidemuseo
6.10.2017–4.3.2018 Kuopion taidemuseo

Klassikot kiertueella

Helene Schjerfbeckin Toipilaan (1888) kiertue
14.2.–12.3.2017 Ahvenanmaan
taidemuseossa Maarianhaminassa
21.3.–23.4.2017 Tampereen taidemuseo
2.5.–4.6.2017 K.H. Renlundin museo, Kokkola
13.6.–16.7.2017 Kemin taidemuseo
25.7.–27.8.2017 Saamelaismuseum Siida, Inari
5.9.–24.9.2017 Rauman taidemuseo

Eero Järnefeltin Kasken (1893) kiertue

2.5.–11.6.2017 Turun taidemuseo
20.6.–30.7.2017 Hämeenlinnan taidemuseo
8.8.–10.9.2017 Lappeenrannan taidemuseo
19.9.–22.10.2017 Joensuun taidemuseo Onni
31.10.–10.12.2017 Jyväskylän taidemuseo

Japanomania pohjoismaisessa taiteessa

19.1.–23.4.2017 Statens Museum for Kunst, Kööpenhamina

Tove Jansson

22.10.2016–22.1.2017 Millesgården, Tukholma
11.2.–21.5.2017 Göteborgin taidemuseo, Göteborg
10.6.–3.9.2017 Gl Strand, Kööpenhamina
25.10.2017–28.1.2018 Dulwich Picture Gallery, Lontoo

Alice Neel

5.11.2016–12.2.2017 Gemeentemuseum Haag
4.3.–17.9.2017 Fondation van Gogh Arles
13.10.2017–14.1.2018 Deichtorhallen Hampuri

Independent Visions

29.4.–7.10.2017 Scandinavia House, New York

Den moderna kvinnan

28.10.2017–25.2.2018 Millesgården, Tukholma

Nykytaiteen museo Kiasma

31.3.2017–14.1.2018 ARS17 - Hello World!
29.9.2017–16.3.2018 Korakrit Arunanondchai:
13.10.2017–18.2.2018 Ars Fennica

VIENTINÄYTTELYT

Attempting Ideal: Emerging Artists from
Kiasma Museum of Contemporary Art, Helsinki.
Works from the Lipponen Collection.
9.6–26.8.2017. Salon Dahlmann, Berliini.

With Seven-league Boots: Stop - Finland.
Works from the Kiasma Collection.
25.11.2017–7.1.2018 Riga Bourse, Latvian
National Museum of Art, Riga

Sinebryhoffin taidemuseo

29.9.2016–8.1.2017 Asetelma – Elämä tarjottimella
16.4.2016–30.4.2017 Ikonit – Pyhä, kaunis
ja maallinen (Punainen kellari)
16.2. – 14.5.2017 Caesar van Everdingen –
Siveltimen mestari Rembrandtin aikaan
8.6. – 31.12.2017 Minä en ole minä –
Tunnettuja ja unohdettuja muotokuvia
8.6. – 3.9.2017 100 vuotta 100 kuvaa.
Hannu Pakarinen (Punainen kellari)
21.9.2017 – 28.1.2018 Andrea Angione:
Terribili est locus iste (Punainen kellari)

KOKOELMANOSTOT

16.2. – 8.5.2017 Antonie Jansz van
Croos: Huis Ten Boschin -puisto
8.5. – 31.12.2017 Hieronymus II Francken:
Taiteen ystäviä galleriassa

LIITE 2: TAPAHTUMAT VUONNA 2017

Ateneumin taidemuseo

Yhteensä 119 tapahtumaa

12.1. ja 19.1. Parliamo di arte, taideitaliaa
Ateneumissa, minikurssi (2 kpl)

26.1. Alastonkuvat Modiglianin taiteessa.
Kuraattoriluento Amedeo Modigliani -näyttelyyn.
Intendentti Anna-Maria von Bonsdorff.

Ateneum Live

Vaihtuvien ajankohtaisvieraiden
tähdittämä keskusteluklubi, emäntänä Baba Lybeck.
26.1.: Dokumenttielokuvaohjaaja Elina Hirvonen, toimittaja
ja kirjailija Heikki Aittokoski, sekä muusikko Paleface.
23.2.: Ruben Stiller, Salla Vuorikoski, Heikki Valkama

23.3.: Susanna Pettersson, Mika Myllyaho,
Pasi Saukkonen ja Alpo Aaltokoski
20.4.: Merli Juustila, Minna Huotilainen, Kari
Enqvist, Heljä Salonen ja Pirjo Hiidenmaa
30.8.: Paul Auster
20.9.: Atso Almila, Hannu Toivonen, Hanna Haaslahti
19.10.: Mari Pantsar, Kimmo Ohonen ja Risto Isomäki
16.11.: Saara Saarela, Heidi Lindén, Maarit
Lalli, Iiris Heikka ja Marianne Mäkelä.

Minun valintani Ateneumin henkilökunnan pop up-
opastukset Suomen taiteen tarina -näyttelyyn. Lokakuussa
mukana myös museosta eläköityneitä työntekijöitä.
7.2. Amanuenssi Susanna Säaskilähti: Tyko Sallinen –
Omakuva (1914)
8.2. Museo-opas Sarianna Salmi: Wäinö Aaltonen ja
materiaalin voima
9.2. Museo-opas Eija Olsson: Yrjö Saarinen – Vilostund (1942).
På svenska.
10.2. Tietoasiantuntija Leena Ilkko: Juhani Harri
– Tulikukkaa (1975) ja Tuuli tyyntyy (1973)
14.2. Museovalvoja Svetlana Siniranta: The nature of Finnish
self-conscience with my eyes. Ferdinand von Wright: Näköala
Haminalahdelta (1853). In English.
15.2. Museovalvoja Jaana Juvonen: Unto Pusa – Rannanjärvi
ja Isoo-Antti (1971)
16.2. Amanuenssi Lotta Hannuksela: Sulho Sipilä ja Greta
Hällfors-Sipilä
17.2. Museonjohtaja Susanna Pettersson: Wilho Sjöström
– Professori J. J. Tikkasen muotokuva (1913)
21.2. Museovalvoja Cansu Aksoy-Rögnvaldson: Alfred William
Finch – an Anglo-Belgian in Finland. In English.
22.2. Museolehtori Erica Othman: Magnus von Wright –
Annankatu kylmänä talviaamuna (1868)
23.2. Amanuenssi Anu Utriainen: Robert Wilhelm Ekman
– Pentti Lyytinen lukee runojaan savolaisessa pirtissä (1848)
24.2. Museovalvoja Saara Seppälä: Albert
Edelfelt – Lapsen ruumissaatto (1879)
3.10. Taidehistorioitsija Leena Ahtola-
Moorhouse: Ville Vallgren: Kaiku
4.10. Taidekonservaattori Tuulikki Kilpinen:
Matkalla van Goghin seurassa
5.10. Yleisötyöpäällikkö Satu Itkonen: Iätön abstrakti (Sali 3)
6.10. Intendentti Sointu Frize: "Georg
Baselitz ja Kullervon jalat"
10.10. Taidehistorioitsija Raija Vuorinen:
Taiteilijapantheon, vanhoja taiteilijamuotokuvia
11.10. Museonjohtaja emerita Soili Sinisalo: Juhani Harri
12.10. Taidekirjastonhoitaja Irmeli Isomäki: Sam Vanni
13.10. Museonjohtaja Susanna Pettersson: Demasqué

Ateneum-Klub

10.2. Hanna Pakarinen goes Carola!
10.3. Dave Lindholm
7.4. Sami Kukka
10.5. Kauko Röyhkä
29.9. John Mc Gregor, Jarmo Saari ja Samuli Kosminen
27.10. Von Herten Brothers
24.11. Matti Johannes Koivu

Suomen taiteen tarina –näyttelyn taiteilijataapaamiset

23.2. Jan-Olof Mallander, haastattelijana
erikoistutkija Anja Olavinen
9.3. Rafael Wardi, haastattelijana
amanuenssi Anne-Maria Pennonen
27.9. Paul Osipow, haastattelija kuvataidearvostelija
ja kuraattori Timo Valjakka
11.10. Helena Pylkkänen, haastattelijana Anu Utriainen

28.2. Keräilystä ja taiteesta, keskustelemassa
Susanna Pettersson ja Tuomo Seppo

Tuomo Sepon erikoisopastukset näyttelyyn

28.2., 1.3., 25.3. sekä 26.3.

1.3., 1.11. Opettajien ja ryhmänvetäjien
koulutus- ja tiedotustilaisuus

2.3., 16.3. Kuraattorikierros Tuulikki Pietilän
näyttelyyn, Erkki Anttonen

18.3., 8.4. Tuulikki Pietilä – elokuva, Ateneum-salli

Suomen taiteen tarina luentosarja

Intendentti Anna-Maria von Bonsdorff: Helene Schjerfbeck
Intendentti Teijamari Jyrkkiö: Greta
Hällfors-Sipilä ja Sulho Sipilä
Amanuenssi Susanna Säaskilähti: Tyko Sallinen
Erikoistutkija Erkki Anttonen: Lennart Segertstråle
Intendentti Sointu Fritze: Tove Jansson
Amanuenssi Anne-Maria Pennonen: Werner Holmberg
Amanuenssi Helena Hätönen: Ida Silfverberg
Museonjohtaja Susanna Pettersson: C. E. Sjöstrand
Kokoelmahallintapäällikkö Riitta Ojanperä: R. W. Ekman

30.3., 8.9. ja 28.11. Twiittejä tulevaisuuteen -työpajat ja avoin
keskustelutilaisuus yhteistyössä Sitran kanssa: Rovaniemen
taidemuseo, Oulun taidemuseo sekä Kuopion taidemuseo.

1.4., 20.5., 30.9. ja 2.12. Lasten lauantai-
tapahtumapäivä, yhteistyössä Helsingin Sanomat

13.5. ja 11.11. Hok-Elannon Omistajapäivä,
tapahtumapäivä (2 kpl)

11.5. ja 15.11. Taidetta meille! Nuorten
ja opiskelijoiden ilmapäivä

17.5. Ville Suhonen ja Jari Sedergren: Filmistudio
Projektio, Alvar Aalto ja elokuvasensuuri, luento.
24.5., 17.9. Susanna Pettersson: Alvar
Aalto, Artek ja kuvataide, luento
18.5. (kutsuvierastilaisuus) Tuomo Sepon 80-vuotiskonsertti
21.6. ja 28.6. Antiikin homoerotiikkaa Suomen taiteen
klassikoissa, taidehistorioitsija Ville Hakanen, teemaopastus
27.6., 28.6, 29.6. Eino – henkilökohtainen
sukupuolihistoria. Esitys muunsukupuolisuudesta.

28.6. Kiveen kirjoitettu sukupuoli – näkykö sukupuoli moninaisuus suomalaisessa taiteessa. Keskustelutilaisuus. Helsinki Pride –ohjelmistoa.

29.6. Queer-opastus kokoelmanäyttelyyn. Helsinki Pride -ohjelmistoa.

23.8. Cuporen kulttuuripoliittinen seminaari. Kutsuvierastilaisuus.

24.8. Alvar Aalto ja moderni muoto –näyttelyn seminaari, puhujina Ben af Schulten, Tommi Lindh, Caitlin Yardley, Jussi Rautsi, Vezio Nava, Jonas Malmberg ja Jochen Eisenbrand.

31.8.–16.9. The Artist, Circo Aereo, esiintyjä Thoms Monkton, näyttämöteos. 10 esitystä.

7.9. Helsinki Design Week seminaari ja kutsuvierasavajaiset. Kutsuvierastilaisuus.

9.9. Aino Aalto suunnittelijana –seminaari, puhujina Tommi Lindh, Renja Suominen-Kokkonen ja Katariina Pakoma

17.9. ja 24.9. elokuvaesitys Lisa Roberts: Mikä on aika Viipurissa?

21.9. Muscon-konferenssi. Kutsuvierastilaisuus.

4.10. Muuttuva kaupunkikulttuuri ja uudet identiteetit –seminaari, puhujina Henrik Meinander, Laura Kolbe ja Agneta Rahikainen.

7.10. Kansallisen musiikin katselmus, Helsingin kaupunginorkesterin kamarmusiikkikonsertti

10.–15.10. Urban Apa goes Ateneum, esittävän taiteen festivaali, useita esityksiä ja installaatioita.

11.10. sekä 6.12. Ilmapäivä kaikissa Kansallisgallerian museoissa.

28.10. Atte von Wright: von Wright –suvun tarina. Luento.

2.11. Kuraattoriluento von Wright – näyttelyyn, Anne-Maria Pennonen

17.11. Contemporary takes on von Wright, seminaari, puhujina Anne-Maria Pennonen, Allan Tiitta, Kimmo Ohtonen, Julia Donner, Torsten Stjernberg, Erkki Anttonen

25.–26.11. Ateneumin joulu. Non-stop – työpajoja, kuorojen esiintymisiä.

30.11. Erkki Anttonen: Veljekset von Wright litografian tekijöinä, luento.

3.12. DiDa, kansallinen vammaiskulttuurin tapahtumapäivä. Erityistyöpaja.

6.12. Itsenäisyyspäivä, 9 Suomen taiteen tarina –lyhytelokuvaa Ateneum-salissa.

7.12. Elokuva Georg Grotenfelt: Speglingar, von Wright-veljeksistä.

OPASTUKSET JA JOHDANNOT

Avoimet näyttelyopastukset viikoittain

Tuomo Sepon lahjoituskokoelman sekä Tuulikki Pietilän näyttelyt Suomen taiteen tarina

Avoimet näyttelyjohdannot Ateneum-salissa viikoittain

Amedeo Modigliani –näyttely
Alvar Aalto ja moderni muoto (kesäloma-aikana kiertävinä opastuksina)
Veljekset von Wright

1.1.–5.2., joka la ja su Ateneumin opas ohjaamassa avointa työpajaa sekä keskusteluoppaana Modigliani-näyttelyn Eiffel-tilassa

Ateneumin työpajat, yhteensä 5 496 kävijää

ATENEUMIN TAIDEPAJAT

Koulupajat, lapsia 1.125 (yhteensä 67 ryhmää), 6 pajakokonaisuutta
Päiväkotipajat, lapsia 272 (yhteensä 17 ryhmää)
Opettajia ja pk varhaiskasvattajia aikuisia 155
Aikuispajat, aikuisia 103 (yhteensä 9 maksullista kurssia, 11 kurssikertaa)
Porukkapajat aikuisia 204 (yhteensä 21 ryhmää)
Muut maksulliset pajat jossa lapsikävijöitä (Cultura ja KPMG) lapsia 116

Muut työpajakävijät esim. OKL opiskelijat opettajankoulutuslaitos HY ja TY, mus. ped.vieraat yht. 9 pajaryhmää.
Modigliani-näyttelyssä ikäihmisten omat taidepajat, yhteensä 456 aikuista

Mukana Kansallisgallerian Unelmien Museo -tapahtumassa 10.6.2017. Kävijöitä 1 042 joista n. 270 osallistui pajatyöskentelyyn.

Nonstop-pajat lauantaicin klo 11–14, yhteensä 3965 kävijää, joista noin puolet lapsia.

14.1. Yhtä kaulaa – kokeellinen pastellimuotokuva
21.1. Harmaan sävyissä – mustavalkoinen akryylimaalauksen
28.1. Kasvat – korkokuva paperimassasta
4.2. Persoonallinen kassi – monotypiaa pursottaen
11.2. Valkeus – kohopainantaa
18.2. Pikseli-klassikot – paperikollaasi
25.2. Monenlaista hiihtäjää – muovailu
4.3. Kirkas maisema – akvarellimaalaus
11.3. Tiheää viivaa – kuivaneulagrafiikka
18.3. Värikerroksia – pressprint-grafiikka
25.3. Kevään henki – akvarellimaalaus huovalle
1.4. Eläinten karnevaalit - paperikollaasi
1.4. Korvat höröllä – neulahuovutus
8.4. Kevätvalo – monotypia öljyväreillä
15.4. Pääsiäispupun yllätys – munien maalaus
13.5. Lahja äidille – maalaus ja kylvä
20.5. Kukkia kaduille – kankaanpainanta
20.5. Kukkia! – paperikranssi
12.8. Karkkitehtuuri – rakentelu
19.8. Svengi – kohopainografiikka
26.8. Muoto – paperikollaasi
2.9. Pinta – kohopaino
9.9. Rythmi – kankaanpainanta
16.9. Harmonia – kollaasi
23.9. Näköalapaikka – rakentelu
30.9. Lasten lauantai: Värillistä musiikkia – nestemäinen vesiväri / sisäpihalla: Mustavalkoinen rythmi – raapekartonki

7.10. Väriiloistoa – akvarellimaalaus
14.10. Pikseli-klassikot – paperikollaasi
21.10. Köyhän ritarin jalokivet – korupaja
28.10. Tarkasti – piirustus
4.11. Varjoelämää – rakentelu
11.11. Kukka isälle! – paperipaja
11.11. sisäpihalla: Ötökkä isälle? – pinssipaja
KE 15.11. Taidetta meille: klo 16-19 Lintu vai kala?
– monotypia kangaskassille (Taidetta meille)
18.11. Yökköset – nestemäinen tussi
25.11. Oma perhoskokoelma – vesiväri, askartelu
25.11. sisäpihalla: Valkoinen himmeli –
rakentelu (Ateneumin jouluku)
SU 26.11. sisäpihalla: Valkoinen himmeli
– rakentelu (Ateneumin jouluku)
2.12. Jäljet lumessa – kohopaino, sisäpihalla:
Korvat höröllä – neulahuuvutus
9.12. Lelutohtorilla – rakentelu

TYÖPAJOJA KOULUILLE JA PÄIVÄKODEILLE

Kahdet kasvat
Kohderyhmä 3–9
tammikuussa 2017, taidepajan kesto 3 t
Maksuton

Ateneum tutuksi – maalauspaja
kohderyhmä 0-2 lk
helmi-huhtikuussa, taidepajan kesto 2 t
Maksuton.

Tämän lisäksi STT-näyttelyssä: OKL- taidepajat
tammikuussa 2017 (Helsingin yliopisto, opettajan
koulutuslaitos), yht. 6 ryhmää, n. 120 opiskelijaa

Tiloja vaiko taloja -rakentelupaja
kohderyhmä 2-9 lk
toukokuussa viikot 20-22
elo-syyskuussa viikot 34-38, taidepajan kesto 3 t
Maksuton.

Ateneum tutuksi – maalauspaja
kohderyhmä esikoululaiset ja 1.-2. lk
syys-lokakuussa, taidepajan kesto 2 ½ t
Maksuton.

UrbanApa X Ateneum -festivaali Ateneumissa 9.-15.10.2017
Mahdolliset ja mahdollittomat tulevaisuudet – tanssipaja
kohderyhmä 5-9 lk
taidepajan kesto 1 ½ t, 8 ryhmää
Työpaja oli maksuton.

Tarkastellen – piirros- ja maalauspaja
kohderyhmä 3.-9. lk
marras-joulukuussa 2017 ja tammi-
helmikuussa 2018, taidepajan kesto 2 ½ t

AIKUISILLE – keskiviikkoisin ja torstaisin

to 2.2.2017 Näkökulma kasvoihin

ke 8.13. Viivan leikki – muotokuvatyöpaja
To 30.3. ja to 6.4. Viivoilla ja kiehkuroilla
– myrkytöntä metalligrafiikkaa
Ke 6.9. Huikeat hatut – rakentelu
To 7.9. klo 17-19.30 Muoto ja tila – akryylimaalaukspaja
Ke 20.9. Viivan leikki, aaltoilevat viivat – muotokuvapaja
To 12.10. Miltä väri tuntuu? – taidepaja kaikilla aisteilla
To 2.11. ja to 9.11. Veljesten jalanjäljillä
– myrkytöntä metalligrafiikkaa
Ke 22.11. Tarkasti – piirrospaja

Nykytaiteen museo Kiasma

09.1.-31.5. Kiertävät päiväkotipajat Helsingin päiväkodeissa
10.-28.1. Vauvojen värileikit ja taaperoiden piipahduspajat
19.1.- 27.9. Kiasma Talk -keskustelusarja
x 5 ARS17-näyttelyn teemoista
28.2.-2.3. Oi Maamme animaatiotyöpajoja kouluille
4.-5.4. Syventävät koulutukset päivähoitohenkilöstölle
4.-5.4. Kuraattorikierrokset opettajille
4.4.-31.5. Monsteritutkijan draamakierrokset päiväkotiryhmille
12.4. ARS17-koulutuspäivä opettajille,
ala-, yläkoulut ja toinen aste
21.4.-31.5. Pikselit paperilta 3D-hahmoiksi ja
Koodi käskee! Taidepajat ala- ja yläkoululle.
21.4.-31.5. Lauantaipajat perheille. Virtapiiri vääntyy.
21.4. Tilattavat Kimppapajat aikuisille alkavat
21.4. ARS17 opiskelijapäivä ja Wikipedia-tapahtuma
21.4. Seminaari Nykytaide oppimisympäristönä – Taide
tulevaisuuden osaamista ja osallisuutta rakentamassa.
25.4 Seminaari. Naperot ja nykytaide. Taide
innostavana oppimisympäristönä.
28.4.-9.5. Venäjänkielinen keskusteluopas Ar17-näyttelyssä
23.-24.5. Syventävät koulutukset päiväkotihenkilöstölle
28.6. Pride-viikon ohjelmaa ARS17-näyttelyssä
24.8. Tokaluokkalaisten taideretki, Pink Twins
1.9.-2.9. Filosofian yö ARS17-näyttelyssä.
Ihmisen ja teknologian kohtaaminen.
5.9.-14.10. Pikselit paperilta 3D-hahmoiksi ja
Koodi käskee! Taidepajat ala- ja yläkoululle.
5.9.-30.11. Taidetestaajat-kouluryhmät Kiasman ARS17-
näyttelyssä. Pelillinen kierros + taiteilijatapaaminen
7.9. Opettajainfo ARS17-näyttelyyn
29.9. Artist Talk. Korkrit Arunonandchai
14.9. Ars Fennica taitelijatapaaminen
20.-21.10. KOKIMO altARS17 näyttelyhappening
x 2 ARS17-näyttelyssä
31.10-1.11. Syventävät koulutukset
päivähenkilöstölle. Nykytaiteen tekniikat.
9.-10.11. Opiskelijapäivä ja Hackathon-tapahtuma
4.11.-8.12. Vauvojen värileikit.
24-26.11. Työpajoja Kiasma-kaupan joulumyyjäisissä

KIASMA-TEATTERI

ke 11.1., pe 13.1. Noora Dadu: FAIL –lisäesitykset
pe 20.1., la 21.1. & su 22.1. Toisissa tiloissa: Maan
ulkopuolinen taide. Humanoidihypoteesi II –lisäesitykset
25.-29.1. DocPoint – Helsingin dokumenttielokuvafestivaali.
7.2. Musica Nova & Helsingin kamarikuoro,
18.3. Tampereen parhaat –elokuvanäytös
1.4. ARS 17 –avajaisviikonloppu: Ed Atkins performance
6.4. & pe 7.4 ARS 17: Florentina Holzinger &
Vincent Riebeck / CAMPO: Schönheitsabend
21.4., 22.4. ARS 17 screening Children of the Internet
28.4. la 29.4. ARS 17: Rodrigo Sobarzo: Prins of Networks
19.5., 20.5., su 21.5. ARS 17: Otso Huopaniemi:
Koneen mieli | Mind Machine
2.-10.8 URB17 –festivaali.
9.9., 13.9., pe 15.9., la 16.9., 17.9. ARS 17: Anna-
Mari Karvonen ja Anni Puolakka: Amor Fati
20.9. ARS 17 screening 9 evenings: theatre and engineering:
John Cage: Variations II & Robert Rauschenberg: Open Score
30.9 Korakrit Arunanondchai performance
6.10., 7.10. Performanssitaidetta Kalervo Palsan hengessä
14.10., 15.10. Esitys nyt: Mikko Joensuu visuaalinen konsertti
18.10. ARS 17 screening goes Korakrit Arunanondchai!
3.11., 4.11., 5.11. ARS 17: Liikkeellä marraskuussa –
nykytanssifestivaali / Jefta van Dinther: Dark Field Analysis
16.11. ARS 17 screening Melanie Bonajo: Progress vs regress
6.12., 9.12., 10.12., 12.12., 13.12.
30.9.–16.10. ja 18.–21.10., ARS 17: PET Elina Pirinen &
Heidi Väättänen: Concerto under Waterlilies /teatteri.nyt
28.–29.10. Liikkeellä marraskuussa -festivaali / Zaafaran,
17.11.–10.12 Noora Dadu: FAIL (yhteistyössä
Baltic Circle -festivaalin kanssa

Sinebryhoffin taidemuseo

KOTIMUSEO

6.1. Draamaopastus Fanny Sinebryhoffin
seurassa, Emma Paju Fannyn roolissa
8.1. Draamaopastus Fanny Sinebryhoffin
seurassa, Emma Paju Fannyn roolissa
15.1. – 12.2. Kotimuseo-opastukset yleisölle sunnuntaisin
29.1. Konsertti empiresalissa: "Jousiserenadista
demonin romanssiin"
5.2. Konsertti empiresalissa: "Kuulaat laulut, kirpeät
kaiut"-konserttisarja I, Sibelius-Akatemia
9.2. Konsertti empiresalissa, Sinebryhoffin
taidemuseon ystävät ry
19.3. Konsertti empiresalissa: "Tarinoita ja
tunnelmia" -lauluja 1900-luvun vaihteesta
26.3. Konsertti empiresalissa "Kuulaat laulut, kirpeät
kaiut"-konserttisarjasarja II, Sibelius-Akatemia
9.4. Konsertti empiresalissa: Ritva Laamasen
oppilaat, Helsingin konservatorio
7.5. Konsertti empiresalissa: "Kuulaat laulut, kirpeät
kaiut"-konserttisarja III, Sibelius-Akatemia

20.5. Konsertti empiresalissa, Ritva Laamasen
oppilaat, Helsingin konservatorio
28.5. Konsertti empiresalissa: Lied-konsertti, Jyväskylä AMK
10.6. Konsertti empiresalissa: Irja
Aurooran mestarikurssin oppilaat
28.6. Queer-opastus kotimuseoon ja kokoelmiin
24.8. klo 17–21 Taiteiden yö: draamaopastus
Fannyn seurassa ja konsertti
10.9. Kotimuseo-opastus yleisölle
24.9. Konsertti empiresalissa: "Kuulaat laulut, kirpeät
kaiut"-konserttisarja IV, Sibelius-Akatemia
1.10. Kotimuseo-opastus yleisölle
22.10. Konsertti empiresalissa: Ritva Laamasen
lauluoppilaat, Helsingin konservatorio
29.10. Kotimuseo-opastus yleisölle
12.11. Konsertti empiresalissa: "Kuulaat laulut,
kirpeät kaiut"-konserttisarja V, Sibelius-Akatemia
26.11. Kotimuseo-opastus yleisölle
3.12. Konsertti empiresalissa: Patrick Venan
kitaraoppilaat, Helsingin konservatorio
6.12. Draamaopastus Fanny Sinebryhoffin
seurassa, Emma Paju Fannyn roolissa
10.12. Kotimuseo-opastus yleisölle
10.12. Konsertti empiresalissa: "Kuulaat laulut,
kirpeät kaiut"-konserttisarja VI, Sibelius-Akatemia
17.12. Konsertti empiresalissa, Dante Alighieri seura ry

VALKOINEN KELLARI

16.2. Luento: Dr. Christi M. Klinkert: Painting
Beauty – Caesar van Everdingen
1.3. Luento: FM Tuija Peltomaa: Hollannin
maalaustaide 1600-luvulla
8.3. Luento: FT Laura Kolbe: Alankomaat –
erilainen Euroopassa 1600-luvulla
15.3. Luento: FT Ira Westergård: Caesar van Everdingen
29.3. Luento: FT Ira Westergård:
Rembrandt ja mystinen munkki
12.4. Luento: Pianisti Robert Roozeman: Barokkiajan musiikki
19.4. Luento: Piispa Arseni: Ihmeitätekevät ikonit
11.5. Luento: Kirjailija Mirva Saukkola: Parfyymiworkshop
17.5. Luento: Konservattori Lassi Koivunen:
Gottlieb Iwersson – Mestarin varjosta
24.5. Luento: FM Jorma Räihä:
Heijastuksia Besckin maailmasta
23.8. Luento: Toimittaja Maarit Tyrkkö: Taiteilija
tapaa mallinsa: Glazunov ja Kekkonen
30.8. Valokuvataiteilija Hannu Pakarinen
esittelee näyttelyn 100 vuotta 100 kuvaa
13.9. Luento: Taiteilija Riikka Lenkkeri:
Miten muotokuva syntyy
4.10. Luento: Kamarineuvos Kari-Paavo
Kokki: Kotimuseon esineistö
11.10. Luento: FM Reetta Kuojärvi-Närhi: Miniatyirit
18.10. Taiteilijatapaaminen: Rafael Wardi kertoo
presidentti Tarja Halosen muotokuvan syntyvaiheista
25.10. Luento: FT Johanna Ilmakunnas:
Muotokuvat aateliskulttuurissa

1.11. Luento: Kulttuurineuvos Eero Niinikoski: Muotokuvat UPM-Kymmenen Kulttuurisäätiön kokoelmissa
8.11. Luento: Kirjailija, taidehistorioitsija Anna Kortelainen: Totta ja keksittyä: Newcastlen naiset Margaret Bewicke ja Vera Stanhope
15.11. Luento Kerstin Ilander: Henkilökuva Hjalmar Linderistä, taiteen kerääjästä ja lahjoittajasta
22.11. Luento: Amanuenssi Päivi Rainio: Hallitsijamuotokuvat Helsingin yliopiston kokoelmissa
29.11. Luento: FT Hanna-Leena Paloposki: Kirjoitettuja ja piirrettyjä omakuvia.
13.12. Luento: FM Marina Catani: Edelfelt ja Anna Sinebrychoffin muotokuvat

TYÖPAJAT YLEISÖLLE:

2.3. Siff Nude, alaston mallin piirustusta: Klassismi
9.3. Suomi 100 sateenkaaren väreissä -työpaja
16.3. Suomi 100 sateenkaaren väreissä -työpaja
23.3. Suomi 100 sateenkaaren väreissä -työpaja
6.4. Siff Nude, alaston mallin piirustusta: Mytologiset aiheet
4.5. Siff Nude, alaston mallin piirustusta: Muotokuvat ilman vaatteita
7.9. – 31.12. Taidetestaajat, 8-luokkalaisten museokäynnit

Työpajat päiväkodeille, kouluille, senioreille:

Ryhmämuotokuva-työpajat eskareille 16 kpl
Päästä varpaisiin -työpajat eskareille 23 kpl
Taidepiknik 4 kpl

Mytologia-työpajat koululaisille 9 kpl
Muotokuva -työpajat koululaisille 13 kpl
Ruotsin suurvalta-aika 9 kpl
Taidepiknik 2 kpl
Senioriklubit, 16 kertaa

Muut työpajat:

Eurooppalainen koulu 24.8.,25.9., 8.11.,14.11.
OKL-opiskelijat 17.1., 7.2., 21.1.
Opettajainfo 10.1., 16.1., 20.4., 29.8., 21.11.
Museologian opiskelijat 27.2.

MUU TOIMINTA:

22.2. Taidetta ja tubetusta, nettivideoiden tekoa ja Marieveronica Meet & Greet
2.3. Caesar van Everdingen -näyttelyn esittely Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry:n jäsenille
22.3. Kallion ilmaisutaidon lukion oppilaat tekevät runomuotokuvia yleisöstä
30.3. Kuraattorin vartti Caesar van Everdingen -näyttelyyn, Kirsi Eskelinen
20.4. Kuraattorin vartti Caesar van Everdingen -näyttelyyn, Ira Westergård
27.4. Kuraattorin vartti Caesar van Everdingen -näyttelyyn, Claudia de Brün

13.5. Taideristeily Sinebrychoffilta Didrichsenille, näyttelyiden opastukset molemmissa museoissa
6.9. Runomuotokuvia. Kallion ilmaisutaidon lukion oppilaat kirjoittavat runomuotokuvia yleisöstä
27.9. Minä en minä -näyttelyn esittely Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry:n jäsenille, Reetta Kuojärvi-Närhi
4.10. Runomuotokuvia. Kallion ilmaisutaidon lukion oppilaat
5.10. Kotimuseon esittely Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry:n jäsenille, Ira Westergård
1.11. Runomuotokuvia. Kallion ilmaisutaidon lukion oppilaat
16.11. Andrea Angione -näyttelyn esittely Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry:n jäsenille, Kirsi Eskelinen
1.-31.12. Kotimuseon joulu: Sinebrychoffin talo piparkakusta

LIITE 3: TEOSHANKINNAT VUONNA 2017

Ateneumin taidemuseo

VUONNA 2017 SAADUT TEOSLAHJOITUKSET

Hankintapäätös 6/2017 22 kpl:

Torger Enckell, Lauttasaaren silta, 1962, öljy; A-2017-28.
Erik Granfelt, Pöydän ympärillä, ajoittamaton, öljy; A-2017-29.
Aimo Kanerva, Maisema, 1974, vesiväri ja hiili; A-2017-30.
Juho Karjalainen, Pilviä E.A. 7/10, 1986, akvatinta; A-2017-31.
Juho Karjalainen, Puolikuu, 1999, akvatinta; A-2017-32.
Erkki Kulovesi, Nainen, viinitarjotin ja kaksi sitruunaa, 1962, öljy; A-2017-33.
Veikko Lehtovaara, Linnankatu 3 1/50 tpla, 1983, etsaus/akvatinta; A-2017-34.
Veikko Lehtovaara, Pikku pukki 6/45 tpla, 1983, etsaus/akvatinta; A-2017-35.
Veikko Lehtovaara, Kappeli 8/45 tpla, 1983, akvatinta; A-2017-36.
Ernst Mether-Borgström, Vanha kiinalainen soitin XV/XXX, grafiikka, 1970; A-2017-37.
Ernst Mether-Borgström, Antenneja XV/XXX, 1960, grafiikka; A-2017-38.
Ernst Mether-Borgström, Lippuja XV/XXX, 1975, grafiikka; A-2017-39.
Ernst Mether-Borgström, Hämähäkki XV/XXX, 1970, grafiikka; A-2017-40.
Eino Ruutsalo, Kaksisuuntainen vaakatali, 1980, grafiikka; A-2017-41.
Eino Ruutsalo, Puita, 1958, öljy; A-2017-42.
Christina Snellman, Keltainen maisema, 1958, monotypia; A-2017-43.
Aukusti Tuhka, Maisema, 1955, öljy; A-2017-44.
Heikki Tuomela, Istuva mies, 1979–80, öljy; A-2017-45.
Sam Vanni, Ruskea-sininen III/XX, 1982, serigrafia; A-2017-46.
Eino Vesalainen, Taloja mäenrinteessä, 1981, puupiirros, A-2017-47.
Juhani Vikainen, Kaislat tpla 7/20, 1975, puupiirros; A-2017-48.
Juhani Vikainen, Sade tpla 16/20, 1977, puupiirros; A-2017-49.

Hankintapäätös 8/2017 42 kpl:

Ina Colliander, Syleily, 1945, puupiirros; A-2017-65.
Ina Colliander, Nukkuva tyttö, 1960, puupiirros; A-2017-66.
Marjatta Hanhijoki, Kirje Elnalle, 1975, vesiväri ja lyijykynä; A-2017-67.
Outi Heiskanen, I Am a Very Poor Man, vesiväri, 1993; A-2017-68.
Reino Hietanen, luonnos, 1980, sekatekniikka; A-2017-69.
Reino Hietanen, Ikkuna merelle, 1980-luku, akryyli; A-2017-70.
Reino Hietanen, Kerrostiloja, 1981, sekatekniikka; A-2017-71.
Reino Hietanen, luonnos, 1988, sekatekniikka; A-2017-72.
Reino Hietanen, Talvipäivä, ajoittamaton, akryyli; A-2017-73.
Reino Hietanen, Marbella-sarja, 1997, maali ja raaputus; A-2017-74.
Reino Hietanen, Marbella-sarja, 1997, maali ja raaputus; A-2017-75.
Reino Hietanen, Marbella-sarja, 1997, maali ja raaputus; A-2017-76.
Reino Hietanen, Marbella-sarja, 1997, maali ja raaputus; A-2017-77.
Reino Hietanen, nimetön, 1999, tussi; A-2017-78.
Niilo Hyttinen, 1/200000, 1979, öljy; A-2017-79.
Niilo Hyttinen, Erään eläkeläisen muotokuva, 1981, vesiväri; A-2017-80.
Niilo Hyttinen, Pojan kasvatusta, 1990, vesiväri; A-2017-81.
Niilo Hyttinen, Kirje kotoa II, 1986, vesiväri ja akryyli; A-2017-82.
Väinö Kampuri, Omakuva, 1929, öljy; A-2017-83.
Väinö Kampuri, Omakuva, 1931, öljy; A-2017-84.
Väinö Kampuri, Omakuva, 1942, öljy; A-2017-85.
Kilpinen, Mies, ajoittamaton, hiili; A-2017-86.
Markku Keränen, Toinen kesä, 1980-luku, akryyli; A-2017-87.
Inari Krohn, Tiikerit leikkivät, 2000, akvarelli; A-2017-88.
Tapani Raittila, Ateneumin miesmalli, 1947, öljy; A-2017-89.
Tapani Raittila, Fuengirola, 1960, vesiväri ja lyijykynä; A-2017-90.
Tapani Raittila, Omenoita, 1974, vesiväri ja lyijykynä; A-2017-91.
Tapani Raittila, Ateneumin naismalli, 1970, öljy; A-2017-92.
Tapani Raittila, Thaimaa II, 1971, vesiväri ja tussi; A-2017-93.
Tapani Raittila, Croquis, 1983, liitu; A-2017-94.
Tapani Raittila, Croquis, 1990, tussi; A-2017-95.
Tapani Raittila, Croquis, 1990, tussi; A-2017-96.
Tapani Raittila, Vihanneksia pöydällä, 1992, vesiväri ja pastelli; A-2017-97.
Tapani Raittila, piirustus, ajoittamaton, tussi; A-2017-98.
Tapani Raittila, Omakuva, 1939, öljy; A-2017-99.
Tapani Raittila, Omakuva, 1959, öljy; A-2017-100.
Tapani Raittila, Kummipoika (Eero von Boehm), 1983, öljy; A-2017-101.
Tapani Raittila, nimetön, 1994, ruskealiitu; A-2017-102.
Tapani Raittila, Omakuva, 1996, öljy; A-2017-103.
Tapani Raittila, Fuengirolan kylästä, ajoittamaton, vesiväri ja lyijykynä; A-2017-104.
Nina Terno, Kolikkokilpailu luonnos Porotokka, 1985, kipsi; A-2017-105.

Nina Terno, Kolikkokilpailu luonnos Joutsenet, 1988, kipsi; A-2017-106.

Hankintapäätös 9/2017 5 kpl

Arvid Liljelund, Naisen muotokuva, 1891, öljy kankaalle; A-2017-110.
Arvid Liljelund, Miehen muotokuva, 1883, öljy kankaalle; A-2017-111.
Arvid Liljelund, Maisema (keskiaikainen kivikirkko), 1891, öljy kankaalle; A-2017-112.
Arvid Liljelund, Maisema (puukirkko ja tapuli), öljy kankaalle, 1895; A-2017-113.
Arvid Liljelund, Maisema (valkeaksi rapattu kivikirkko), 1889, öljy kankaalle; A-2017-114.

Hankintapäätös 10/2017 1 kpl

Eduard Wiiralt, Virve, 1943, kuivaneulavedos; A-2017-109.

Hankintapäätös 12/2017 1 kpl

Pekka Halonen, Veden noutaja, 1911, öljy kankaalle; A-2017-177.

Hankintapäätös 13/2017 16 kpl

Torsten Wasastjerna, Valontuoja (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 1); A-2017-178.
Torsten Wasastjerna, Musta joutsen (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 2); A-2017-179.
Torsten Wasastjerna, Lumpeita poimimassa (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 3); A-2017-180.
Torsten Wasastjerna, Tytön pää (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 16); A-2017-181.
Torsten Wasastjerna, Rakastavaiset (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 17) (mustavalko + väritetty vedos); A-2017-182 ja A-2017-183.
Torsten Wasastjerna, Gravgatan i Pompeji (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 26); A-2017-184.
Torsten Wasastjerna, Kuihtunut puu (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 31); A-2017-185.
Torsten Wasastjerna, Veto-oja, Teisko (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 36); A-2017-186.
Torsten Wasastjerna, "Från molnets purpurstänka rand" (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 39) (mustavalko + väritetty vedos); A-2017-187 ja A-2017-188.
Torsten Wasastjerna, Yöpilviä (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 37) (mustavalko + väritetty vedos); A-2017-189 ja A-2017-190.
Torsten Wasastjerna, Sipoon joki (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 38); A-2017-191.
Torsten Wasastjerna, Kesäilta (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 40); A-2017-192.
Torsten Wasastjerna, Ranta-aittoja, Pyhäkoski (Wasastjerna käsinkirjoitetun grafiikan katalogin nro 41). A-2017-193.

Hankintapäätös 16/2017 1 kpl

Anita Snellman, Vedenkantajan perhe, 1959, öljy kankaalle; A-2017-64.

VUONNA 2017 OSTETUT TEOKSET

Hankintapäätös 1/2017 1 kpl

Heikki W. Virolainen, Ilman Impi, 1979, maalattu mäntypuu; A-2017-14.

Hankintapäätös 2/2017 1 kpl

Jaakko Sievänen, Venuksen kuolema II, 1964, öljy kankaalle; A-2017-15.

Hankintapäätös 3/2017 2 kpl

Rafael Wardi, Laulava kukka I, 2016, öljy; A-2017-16.
Rafael Wardi, Laulava kukka III, 2016, öljy; A-2017-17.

Hankintapäätös 4/2017 4 kpl

Ismo Hölttö, Suomi, Helsinki, Kruununhaka, Kauppatori, 1965, valokuva; A-2017-18.
Ismo Hölttö, Suomi, Helsinki, Kluuvi, Keskuskatu, 1966, valokuva; A-2017-19.
Ismo Hölttö, Suomi, Helsinki, Hakaniemi, Siltasaarencatu 6–10, 1967, valokuva; A-2017-20.
Ismo Hölttö, Suomi, Helsinki, Kampi, Sadan markan huvilat, 1965, valokuva; A-2017-21.

Hankintapäätös 5/2017 2 kpl

Helena Pylkkänen, Hirvivaara, 1980, ylämaan ruskea graniitti/rapakivi; A-2017-22.
Helena Pylkkänen, Maskuliini, 1986-1987, pronssi; A-2017-23.

Hankintapäätös 7/2017 5 kpl

Marjo Lahtinen, Naisen torso, 1982, graniitti; A-2017-59.
Marjo Lahtinen, Miehen torso, 1982, marmori; A-2017-60.
Marjo Lahtinen, Miehen torso, ajoittamaton, graniitti; A-2017-61.
Marjo Lahtinen, Rintakuva, 1992, spektroliitti; A-2017-62.
Marjo Lahtinen, Kädellinen nainen, 2005, graniitti; A-2017-63.

Hankintapäätös 11/2017 3 kpl

Elga Sesemann, Pullot, ajoittamaton, öljy; A-2017-117.
Elga Sesemann, Musta kannu, ajoittamaton, öljy; A-2017-118.
Elga Sesemann, Kaksoismuotokuva, ajoittamaton, öljy; A-2017-119.

Hankintapäätös 14/2017 3 kpl

Otto Mäkilä, Näkymä Turusta, 1927, öljy kankaalle; A-2017-211.
Alvar Cawén, Ikkuna, 1917, öljy kankaalle; A-2017-212.
Tyko Sallinen, Harmaita aittoja, 1916, öljy kankaalle; A-2017-213.

Hankintapäätös 15/2017 1 kpl

Mikael Stierncreutz, J. Harrin muotokuva, 1966, öljy kankaalle; A-2017-217.

Hankintapäätös 17/2017 1 kpl

Hilda Flodin, Nuori pipopäinen poika, 1910, viivasyövytykset; A-2017-225.

Nykytaiteen museo Kiasma

VUONNA 2017 SAADUT TEOSLAHJOITUKSET:

Ed Atkins: Safe Conduct (Kulkulupa), 2016, videoinstallaatio.
Lahjoittajat: Anita & Chaim Poju Zabłudowicz.
Alge Julija Kavaliauskaite: Yayoi Kusama. Not in rivers, but in drops (Yayoi Kusama. Ei jokina, vaan pisaroina), 2016, grafiikka. Lahjoittaja: taiteilija.
Nandita Kumar: pOLymORpHic hUMansCApE (Polymorfinen ihmismaisema), 2013, veistos.
Lahjoittajat: Kiasman ystävät ry.
Olli Lyytikäinen: Lasihelmipeli, 1977, taiteilijakirja. Lahjoittaja: Kaj Forsblom.
Stuart Wrede: In memoriam (Muistaen) 1976–2003, valokuva. Lahjoittaja: taiteilija.
Mika Vainio + Lab[au]: 2x540 kHz, 2009, ääniinstallaatio. Lahjoittajat: LAB[au] (Manuel Abendroth, Jérôme Decock, Els Vermang).

VUONNA 2017 OSTETUT TEOKSET:

Titta Aaltonen: Minun nimeni, 2017, installaatio.
Timo Andersson: Abyss (Syvyys), 2016–17, maalaus; Mirror World (Peilimaailma), 2016–17, maalaus.
Axel Antas: Weight of Things #2 (Asioiden paino #2), 2016, valokuva; Forest and Ellipse Obscured (Peitetty ellipsi ja metsä), 2016, piirustus; Untitled (Nimetön), 2017, esine-teos.
Roma Auskalnyte: Katto (Rooftop), 2017, installaatio.
Maija Blåfield: Kulta-aika, 2015, video.
Andrey Bogush: Proposal for image placement (stretched, curtain) (Ehdotus kuvan sijoittamisesta (venytetty, verho)), 2017, installaatio.
Nina Canell: Attenuate Attenuate (Ohenna ohenna), 2017, seinäteos.
Kari Cavén: Broileri, 2017, esine-teos; Erisnimetön I, 2017, esine-teos.
Eeva-Riitta Eerola: High (Ilmassa), 2016, maalaus; Imitation of Nature III (Luonnon jäljitelmä III), 2016, maalaus.
Erno Enkenberg: Meistä luvattiin pitää huolta, 2016, maalaus; Sprawl (Leviäminen), 2016, maalaus.
Melanie Gilligan: The Common Sense (Jaettu tunne), 2014, videoinstallaatio.
Veli Granö & Milja Viita: Time Loops – aikasilmukat, 2017, installaatio.
Mona Hatoum: Projection (Heijastus), 2006, grafiikka.
Alma Heikkilä: primary sensory interface with the external world, 2017, maalaus.
Juha Hälikkä: Two Blowjob, 2008–2009, maalaus.
Artor Jesus Inkerö: Bubble, 2017, video; Self-Portrait Blue Background (Omakuva sininen tausta), 2017, juliste; Swole, 2017, video.
Yung Jake: Tails, 2017, maalaus; Untitled (Stool) (Nimetön (Jakkara)), 2017, esine-teos; Beer Jimmy (Free style) (Beer Jimmy (Vapaa tyyli)), 2017, video.
Ilja Karilampi: Karilampi lakes (KIAZMO) (Karilampijärvet (KIAZMO)), 2017, veistos; Trente trois (LYXLIV)

(Kolmekymmentäkolme (LUKSUSELÄMÄ)), 2017, veistos.
 Alge Julija Kavaliauskaite: Frida Kahlo. Iron heart (Frida Kahlo. Rautasydän), 2016, grafiikka.
 Karel Koplímets: Case No 13. Waiting for the Ship of Empties (Tapaus nro 13. Tyhjien laivan odotus), 2017, installaatio.
 Joonas Kota: Blue Broken Forest View (Sininen rikkoutunut metsämaisema), 2016, maalaus.
 Meeri Koutaniemi: Elizabeth ystävänsä Silvia Salulan kanssa turvakodissa, 2012, valokuva; Turvakodin seinämaalaus, 2012, valokuva; Elizabethin äiti Rachel kotonaan, 2014, valokuva; Isinan äiti näyttää silpomisestä työvälinettä, partakoneenterää, 2014, valokuva.
 Mikko Kuorinki: Giorgosille, Bernhardille, Ekaterinille & Mariettalle, Dzintarsille, Normundsille, Viktorsille, Mattiasille, Saralle, Bertille, Shaharille, Saaralle, Joonakselle ja Timolle kuvailut esineet, 2017
 LaBeouf, Rönkkö & Turner: #ALONETOGETHER (#YHDESSÄYKSIN), 2017, installaatio.
 Tuomas A. Laitinen: Receptor (Reseptori), 2017, videoinstallaatio.
 Niina Lehtonen-Braun: 16 kpl teoksia Mother Said-sarjasta, 2009–14, kollaasi.
 Kris Lemsalu: Star (Tähti), 2016, installaatio.
 Liisa Lounila: Metronomi, 2017, ääni-installatio.
 Daria Melnikova: Room 3. Follow me (Huone 3. Seuraa minua), 2015, installaatio.
 Iisa Maaranen: Tällä kertaa valinta ei kohdistunut sinuun, 2017, maalaus; Mutta vesi nousee, 2017, maalaus.
 Reija Meriläinen: Crush (Murskaus), 2016, installaatio.
 Reija Meriläinen: Survivor (Selviytyjät), 2017, videopeli-installatio.
 Juha Mäki-Jussila: Liian raskas helavyö, 2016, veistos.
 Sasha Pirogova: MONO, 2016, videoinstallaatio.
 Outi Pieski: Our Land, Our Running Colours, 2016, installaatio.
 Risto Puurunen: Machine-W (Kone-W), 2014, installaatio.
 Tiina Pyykkinen: Shared Space (Jaettu tila), 2017, maalaus.
 Annika Rauhala: Jouha, 2017, videoinstallaatio.
 Anna Reivilä: Bond (Side) #18, #22, #23, #28, valokuva.
 Hans Rosenström: Jökulsárlón I, 2017, valokuvasarja.
 Riiko Sakkinen: Finlandia, 2016, maalaus.
 Jacolby Satterwhite: En Plein Air: Music of Objective Romance: Track #1 Healing in My House (Ulkoilmamaalaus: Objekttiivisen romanssin musiikkia: Raita #1 Healing in My House), 2016, video.
 Hito Steyerl: The Tower (Torni), 2015, videoinstallaatio.
 Mari Sunna: Melody Makers (Sävelniekat), 2004, maalaus.
 Suvi Sysi: Reflect (Kuvastus), 2017, grafiikka;
 Stack (Pino), 2016–2017, grafiikka.
 Anna Uddenberg: Pelvic Trust (Lantiollinen luottamus), 2017, veistos.
 Henry Wuorila-Stenberg: Kun sinä olet poissa, 2015, akvarelli.
 Charlotta Östlund: Kimppu, 2016, veistos; Pokaali, 2017, veistos; Nahanluonti, 2017, veistos.

Sinebrychoffin taidemuseo

VUONNA 2017 SAADUT TEOSLAHJOITUKSET:

David von Krafft (1655–1724): Carl Gustaf von Liewen (1695–1722), öljy kankaalle.
 Kansallisgalleria, Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry.

Alexander Roslin (1718–1793), mukaan: Miniattyri. Katariina Suuri (1729–1796).
 Kansallisgalleria, Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry.

Christian Horneman (1765–1844): Miniattyri: Tuntemattoman naisen muotokuva. 1806.
 Kansallisgalleria, Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry.

Madeleine Pauline Augustin (1781–1865): Miniattyri. Nainen ja helmikaulaketju, jossa silmäminiattyri.
 Kansallisgalleria, Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry.

Niklas Lafrensen, nuorempi (1737–1807): Miniattyri. Kolme sulotarta.
 Kansallisgalleria, Sinebrychoffin taidemuseon ystävät ry.

Kansalliskallerian henkilöstö Kiasman aulassa maaliskuussa 2017.

KUVA: KANSALLISGALLERIA, PIRJE MYKKÄNEN

Kansallisgalleria on saanut 2,8 milj. euroa säätiöpääomalahjoituksina keräyksen alusta 22.8.2015 lähtien. Lahjoituksia ovat tehneet seuraavat säätiöt, yritykset ja yksityiset henkilöt.

Lämmin kiitos kaikille säätiöpääomakeräykseen osallistuneille lahjoittajille.

Jane ja Aatos Erkon säätiö
Jenny ja Antti Wihurin rahasto

A-Insinöörit Oy
Abloy Oy
Aktiastiftelsen i Vanda sr.
Algol Oy Ab
Amak Oy
Anu Karessuo
Beweship Group Oy Ab
Casagrudentalo Kiinteistö Oy
Duroy Oy Ab
EM Group Oy
Finnfoam Oy
Granlund Oy
H. G. Paloheimo Oy
Hidex Oy
Kansan Sivistysrahasto
Koiviston Auto -konserni Oy
Kuljetusliike Taipale Oy
Kuljetusliike Tyvi Oy
Leimet Oy
Microsoft Oy
Oy J-Trading Ab
Pemamek Oy
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö
Quattro Mikenti Group Oy
Securitas Oy
Suomen RH-yhtiö Oy
Svenska kulturfonden, Stiftelsen for utbildnig och kultur på svenska i Finland sr (Svenska kulturfonden sr)
Tiina ja Antti Herlinin Säätiö sr.
Tampereen Tiivisteteollisuus Oy
Veho Oy Ab
Westpro cc Oy

Kiitos myös niille lahjoittajille, jotka haluavat pysyä nimettöminä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on maksanut Kansallisgallerialle keräyksen valtion vastinrahana yhteensä 6,8 milj. euroa.

**KANSALLISGALLERIA •
FINLANDS NATIONALGALLERI •
FINNISH NATIONAL GALLERY •**

ATENEUMIN TAIDEMUSEO • NYKYTAITEEN MUSEO KIASMA • SINEBRYCHOFFIN TAIDEMUSEO